

Gmina wiejska Złotoryja

STRATEGIA ROZWOJU GMINY ZŁOTORYJA

Złotoryja, czerwiec 2015

SPIS TREŚCI

1. OBSZAR I CZAS REALIZACJI STRATEGII	3
2. AKTUALNA SYTUACJA SPOŁECZNO – GOSPODARCZA W GMINIE	4
2.1. Analiza.....	4
a) położenie, powierzchnia, ludność	4
b) środowisko przyrodnicze	5
c) turystyka	6
d) zagospodarowanie przestrzenne	8
e) gospodarka	14
f) sfera społeczna.....	24
3. ZADANIA POLEGAJĄCE NA POPRAWIE SYTUACJI NA DANYM OBSZARZE.	35
4. REALIZACJA ZADAŃ I PROJEKTÓW W LATACH 2007-2014	42
5. POWIĄZANIE PROJEKTÓW Z INNYMI DZIAŁANAMI REALIZOWANYMI NA TERENIE POWIATU I WOJEWÓDZTWA.....	53
6. OCZEKIWANE WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘĆ REALIZACJI STRATEGII.....	55
7. RAMOWE WSKAŹNIKI PLANU INWESTYCJI NA LATA 2015 – 2017.....	57
8. SYSTEM WDRAŻANIA, SPOSOBY MONITOROWANIA, OCENY I KOMUNIKACJI SPOŁECZNEJ	63
SPIS TABEL	65
BIBLIOGRAFIA.....	67

1. OBSZAR I CZAS REALIZACJI STRATEGII

Strategia Rozwoju Gminy Złotoryja to jeden z dokumentów planistycznych, który wyznacza przyszłe kierunki przemian społeczno – gospodarczych oraz uwzględnia planowane projekty inwestycyjne, dla których będzie można ubiegać się o środki strukturalne z Unii Europejskiej.

Diagnoza stanu obecnego oraz formułowane w wielu gremiach i spotkaniach wnioski dotyczące kierunków rozwoju gminy pozwalają na wytyczenie nadrzędnych celów w niniejszej strategii i określenie priorytetowych zadań inwestycyjnych i projektów społecznych

Przedstawione zadania i projekty inwestycyjne, które będą realizowane w ramach Strategii wynikają głównie z Wieloletniego Planu Finansowego, planów inwestycyjnych gminy, zadań ujętych Planach Rozwoju Miejscowości opracowanych przez Grupy Odnowy Wsi. Stanowią także kontynuację planowanych inwestycji niezrealizowanych w poprzednich dokumentach strategicznych . W tych latach gmina zamierza przeznaczyć środki finansowe na inwestycje infrastrukturalne, służące poprawie bezpieczeństwa jak modernizacja dróg i budowa chodników, a także inne wpływające na poprawę infrastruktury sportowej i turystycznej, ograniczanie niskiej emisji, rozwój warunków dla tworzenia i rozwijania przedsiębiorczości.

Planowane przedsięwzięcia tworzą spójny element rozwoju gminy zmierzający do osiągnięcia zakładanych celów.

2. AKTUALNA SYTUACJA SPOŁECZNO – GOSPODARCZA W GMINIE

2.1. Analiza

a) położenie, powierzchnia, ludność

Gmina Złotoryja jest gminą wiejską, swoim terenem otacza miasto Złotoryja, zajmuje powierzchnię 14500 ha w zachodniej części województwa dolnośląskiego. 77 % jej terenu stanowią użytki rolne, a 15 % lasy.

Gmina posiada skomplikowaną budowę geologiczną i urozmaiconą rzeźbę terenu. Leży na pograniczu dwóch typów krajobrazu. Jeden odznaczający się wyraźną monotonią falistej równiny, wiąże się z Wysoczyzną Chojnowską, wchodzącą w skład Niziny Śląskiej. Drugi to pełen malowniczych zakątków, pagórkowaty teren Pogórza Kaczawskiego, będący północną rubieżą Sudetów Zachodnich.

Największym ciekim przepływającym przez teren Gminy jest rzeka Kaczawa. Wezbrania jej są z reguły gwałtowne, lecz na ogół krótkotrwałe. Rzeka wielokrotnie zalewała swą dolinę, powodując liczne straty. Do Kaczawy na terenie gminy wpływają jeszcze dwa górskie potoki: Drążnica i Potok Prusicki. Przez północ gminy przepływa Lubiatówka.

Gmina wiejska Złotoryja obejmuje 18 wsi sołeckich 2 osiedla i 1 osadę. Gmina ma charakter rolniczo-przemysłowy. Dobre warunki dla rozwoju rolnictwa ma północna część gminy. Część południowa jest wyposażona lepiej w przemysł. W południowej części gminy są też warunki do uprawiania turystyki. W tej dziedzinie gmina upatruje na przyszłość możliwości rozwoju.

Tabela 1. Powierzchnia i sieć osadnicza

Powierzchnia		Sołectwa	Miejscowość		Powierzchnia gruntów w gestii jednostek samorządu terytorialnego w ha	
w km ²	W % powierzchni województwa		Ogółem	W tym wiejskie	Razem	W tym przekazanych w użytkowanie wieczyste
145	0,7	18	22	22	473	35,7

Źródło: opracowanie własne gminy Złotoryja.

Gmina wiejska Złotoryja liczy 7102 mieszkańców. Wśród mieszkańców nieznacznie więcej jest kobiet – statystycznie na 100 mężczyzn przypada 104 kobiety. Średnia gęstość zaludnienia wynosi 49 osób na 1 km².

Tabela 2. Ludność

Ogółem	Mężczyźni	Kobiety	Na 1 km ²	Kobiety na 100 mężczyzn	Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym
7102	3481	3621	48	104	51,4

Źródło: opracowanie własne gminy Złotoryja

b) środowisko przyrodnicze

Gmina Złotoryja zlokalizowana jest na granicy dwóch krain geograficznych - Niziny Śląskiej i Sudetów. Na południe od Złotoryi rozciąga się malownicze

pagórkowate Pogórze Kaczawskie, które jest najdalej wysuniętą na północ częścią Sudetów. Złożoność budowy geologicznej i różnorodności form krajobrazowych terenów otaczających Złotoryję przyciąga turystów, zwłaszcza geologów oraz kolekcjonerów skał i minerałów.

Położenie gminy wywiera wpływ na jej warunki klimatyczne. Są one względnie surowe, choć łagodniejsze niż na Pogórzu Kaczawskim. Przez teren gminy przepływa rzeka Kaczawa, będąca dopływem sudeckim Odry. Zbiorniki wód podziemnych znajdują się na tym terenie głównie w złożach piaskowców i zlepieńców. Z otworów głębinowych tych skał, położonych między Jerzmanicami-Zdrój a Nową Ziemią czerpie się wodę pitną dla Złotoryi. Okolice gminy Złotoryja są pięknie położone, pośród lasów mieszanych z przewagą liściastych. Bogata i ciekawa jest także występująca na tym terenie flora i fauna, szczególnie w okolicach Wilczej Góry. Gmina ze względu na ogólnie niski stopień urbanizacji i uprzemysłowienia reprezentuje dość wysoki poziom czystości środowiska naturalnego. Świadczy o tym zarówno niewielkie zanieczyszczenie powietrza, jak i występowanie pstrągów w rzece Kaczawa.

c) turystyka

Atrakcyjny krajobraz, wolne od zanieczyszczeń środowisko naturalne oraz bogactwo zabytków architektury powodują, że gmina wiejska Złotoryja posiada wszelkie przesłanki do rozwoju turystyki.

Największe tradycje ma wieś Jerzmanice -Zdrój gdzie ponad 100 lat temu założono uzdrowisko. Atrakcje turystyczne Jerzmanic- Zdroju, to pomnik przyrody nieożywionej "Krucze skały", Skalne źródło zwane też źródłem św. Jadwigi, następnie studnia Trozendorfa. Szlakiem zielonym z Jerzmanic-Zdroju możemy trafić do zespołu pseudokrasowych jaskiń pod Wilczą Górą, a następnie zwiedzić rezerwat geologiczny "Wilcza Góra", którego główną osobliwością jest odsłonięty przekrój komina wulkanicznego - słynna "róza bazaltowa".

Spod rezerwatu rozciągają się piękne widoki na Pogórze i Góry Kaczawskie, Karkonosze, a także na Nizinę Śląską. Nową propozycją turystyczną jest położona w granicach Parku Krajobrazowego "Chełmy" wieś Leszczyna - dawny ośrodek górnictwa i hutnictwa miedzi. Podstawową atrakcją tej miejscowości jest odrestaurowany podwójny piec wapienniczy z XIX w. W pobliżu obserwować można

interesujące odsłonięcie osadowych skał miedzionośnych dawnej kopalni "Ciche Szczęście", chronione jako pomnik przyrody nieożywionej w "starym zagłębiu miedziowym". W miesiącu czerwcu 1999 roku otwarta została ścieżka przyrodniczo-kulturowa "Synklina Leszczyny".

Od 2012 r. Złotoryjskie Towarzystwo Tradycji Górniczych prowadzi w tym miejscu wybudowany przy wsparciu funduszy europejskich „Skansen górniczo-hutniczy. Jest to znakomity przykład wykorzystania historycznych walorów tej miejscowości. Idea budowy skansenu wzięła się stąd, że region złotoryjski bogaty w przeszłości w złoto, srebro, miedź, baryt, bazalt, wapień, piaskowce nosi dziś miano „starego zagłębia górniczego”.

Skansen jest całoroczną atrakcją turystyczną i kulturową, tworzy również tak potrzebne nowe miejsca pracy oraz daje impuls do rozwoju usług turystycznych.

W gminie jest też szereg zabytków, szczególnie obiektów sakralnych które polecamy odwiedzić, a mianowicie: kościół św. Jadwigi w Prusicach - kryty częściowo gontowym dachem oraz sąsiadującą z nim kaplicę nagrobną, kościół Trzech Króli z XV w. w Brenniku, czternastowieczny kościół św. Antoniego w Jerzmanicach-Zdroju z oryginalnym epitafium szlacheckiej rodziny Bocków oraz znajdujące się w Rokitnicy - kościół św. Michała (Bartłomieja) i ruiny zamku Henryka Brodatego z przełomu XII i XIII w. Godnym uwagi jest również mało znane, zabytkowe źródło św. Jadwigi w miejscowości Rzymówka, a także położone nad nim grodzisko z IX w.

Gmina Złotoryja przyciąga także poszukiwaczy minerałów oraz miłośników wspinaczki skałkowej. Szczególnie obficie występują tutaj złoża agatów, natomiast skalni alpiniści znajdą dla siebie dogodne miejsca w Jerzmanicach Zdroju na ścianach Kruczych Skał, jak też położonym w lesie nad Skansenem dawnym wyrobiskiem wapienia w Leszczynie.

Walory turystyczne:

- Rezerwat geologiczny - "Wilcza Góra",
- Park Krajobrazowy "Chełmy" - Leszczyna,
- "Krucze Skały" - Jerzmanice Zdrój,
- Piece wapiennicze i Skansen górniczo-hutniczy w Leszczynie",
- Ruiny zamku w Rokitnicy,

- Ścieżka dydaktyczna „Synklina Leszczyny”
- Zasoby minerałów
- Ścieżka dydaktyczna „Żelazny Krzyż” w Wilkowie
- Ścieżka przyrodniczo-kulturowa na zamek w Rokitnicy

Obszar Gór i Pogórza Kaczawskiego, również w części leżącej na terytorium gminy Złotoryja, jest coraz częściej odwiedzany przez turystów z Polski i Europy. Wśród głównych atutów można wyróżnić:

- złoto w potokach i rzekach
- barwne agaty i inne minerały
- najpiękniejsze w Sudetach jaskinie
- wygasłe wulkany
- malownicze skałki do wspinaczki
- tajemnicze podziemia i górnicze sztolnie
- pstrągi w rzekach
- interesujące zabytki

O atrakcyjności regionu decyduje także możliwość uprawiania różnych form turystyki:

- turystyki pieszej
- turystyki rowerowej
- turystyki samochodowej
- łowiectwa

W oparciu o walory turystyczne i geologiczne obszar Pogórza Kaczawskiego zyskał miano Krainy Wygasłych Wulkanów, tą nazwą jako charakterystyczną posługujemy się w Lokalnej Grupie Działania „Partnerstwo Kaczawskie”, której gmina jest członkiem.

d) zagospodarowanie przestrzenne

Mimo ograniczonych środków finansowych, Gmina Złotoryja dokonała w ostatnim dziesięcioleciu ogromnego postępu w dziedzinie inwestycji infrastrukturalnych. Dobrze kształtuje się poziom skanalizowania i zwodociągowania Gminy(100%), podobnie znacząco poprawił się stan bazy kulturalnej i sportowej. Wiele do życzenia pozostawia nadal stan infrastruktury drogowej. Braki w rozwoju

lokalnej infrastruktury wymienia się zwykle jako jedne z głównych hamulców rozwoju gospodarczego. Gmina posiada opracowane w 2008 roku Studium Kierunków i Uwarunkowań Zagospodarowania Przestrzennego Gminy, jak też miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla Lokalnej Strefy Gospodarczej w Ernestynowie.

- **Infrastruktura komunikacyjna:**

Przez teren gminy wiejskiej Złotoryja przebiega wiele bardzo ważnych szlaków komunikacyjnych o znaczeniu krajowym, a nawet europejskim. Najważniejszym jest autostrada A-4 biegnącej od zachodniej do (docelowo) wschodniej granicy kraju. Niedaleko biegnie także droga szybkiego ruchu, którą w przyszłości pobiegnie planowana droga ekspresowa S-3, łącząca Skandynawię z południem Europy i Bliskim Wschodem. Korzystne połączenie z lotniskami kraju i Europy zapewnia Międzynarodowy Port Lotniczy we Wrocławiu, odległy od gminy Złotoryja o około 80 km, a także potencjalne możliwości eksploatacji lotnisk w Legnicy i Krzywej, przydatne w przyjmowaniu i ekspediowaniu przesyłek towarowych.

Komunikację autobusową z resztą kraju mieszkańcom gminy zapewniają, poprzez dworzec PKS w Złotoryi, połączenia linii PKS m.in. z Poznaniem, Wrocławiem, Jelenią Górą, Karpaczem, Szklarską Porębą itd. oraz rozbudowana i otwarta na potrzeby klientów sieć prywatnych przewoźników, obsługująca coraz więcej tras miejscowych jak też dalekich.

Na terenie gminy istnieje towarowy ruch kolejowy. Zawieszono natomiast deficytowe połączenia osobowe.

Przez obszar gminy przebiegają drogi wojewódzkie: 370 z Kamiennej Góry, 364 z Lwówka śl., 363 z Bolesławca, 328 z Chojnowa , 364 z Legnicy , 363 z Jawora. Drogi 328 i 364 przecinają się z autostradą A4.

Wśród zadań inwestycyjnych wymagających pilnej realizacji, mieszkańcy gminy Złotoryja od lat wnioskuje budowę oraz modernizację sieci dróg, których stan techniczny nie odpowiada współczesnym standardom. Poprawa stanu infrastruktury drogowej jest działaniem koniecznym dla aktywizacji gospodarczej gminy.

Systematyczny wzrost liczby rejestrowanych samochodów powoduje, iż inwestycje drogowe należy zaliczyć do działań priorytetowych. Szczególnie ważny dla gminy jest rozwój lokalnych połączeń, skracających drogi między poszczególnymi miejscowościami, poprawiających łączność z sąsiednimi gminami, jak też dojazd z terenów zabudowanych do dróg publicznych, a także dojazd do pól. Wzmagający się z roku na rok ruch pojazdów na drogach powiatowych i gminnych objawił jeszcze jeden problem, a mianowicie zagrożenie bezpieczeństwa pieszych i rowerzystów. Istnieje pilna potrzeba budowy chodników i ciągów pieszo – jezdnych.

Tabela 3. Drogi na terenie gminy wiejskiej Złotoryja

Nazwa wskaźnika	Wartość	Jedn.
Drogi gminne długość ogółem	90	km
Drogi gminne o nawierzchni twardej	42	km
Drogi gminne o nawierzchni ulepszonej	32,5	km
Drogi gminne gruntowe w km	Ok.500	km

Zródło: opracowanie własne gminy Złotoryja

- **Infrastruktura wodociągowa-kanalizacyjna, gazowa**

Gmina Złotoryja posiada 148,2 km sieci wodociągowej i 175,7 km sieci kanalizacyjnej. W każdej miejscowości jest sieć wodociągowa i kanalizacyjna. Zużycie wody w gospodarstwach domowych wynosi w ciągu roku 185 dm³, zaś do sieci kanalizacyjnej odprowadzane są 175 dm³ ścieków. Pomimo 100% pokrycia gminy siecią wodociągową i kanalizacyjną są jeszcze potrzeby inwestycyjne w tej dziedzinie. Sieci wodociągowe w miejscowości Wilków-Osiedle, Ernestynów Gierałowiec i Wyskok są już bardzo wyeksploatowane i należy w najbliższych latach przewidzieć ich modernizację. Gospodarką komunalną w gminie zajmuje się Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej z siedzibą w Wilkowie-Osiedlu. Administruje on ujęciami wody w Wilkowie, Podolanach i Gierałowcu, oczyszczalnią ścieków w Lubiatowie oraz eksploatacją sieci. Administruje też

zasobem lokali komunalnych posiadanych przez gminę oraz częścią wspólnot mieszkaniowych.

Tabela 4. Wodociągi i kanalizacja

Sieć w km		Połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych		Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych w dam ³	Ścieki odprowadzane siecią kanalizacyjną w dam ³
Wodociągowa	kanalizacyjna	wodociągowa	kanalizacyjna		
148,2	175,7	1925	1833	185	175

Źródło: opracowanie własne gminy Złotoryja

Tabela 5. Sieć gazowa

Gaz				Energia elektryczna	
Sieć w km	Połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych	odbiorcy	zużycie w dam ³	Odbiorcy Gospodarstwa domowe	Zużycie w MW h
21,6	300	423	356	2159	x

Gminna sieć gazociągowa ma długość 21,6. km Dostęp do sieci ma 300 gospodarstw domowych. W najbliższej przyszłości rozbudowana będzie sieć gazowa w miejscowości Kopacz. Jako, że nie jest to obligatoryjne zadanie własne gminy inwestycje rozbudowy tego medium prowadzi Spółka Gazownicza na wniosek zainteresowanych mieszkańców. Z sieci elektrycznej korzysta w gminie 2059 gospodarstw domowych.

■ **Gospodarowanie odpadami komunalnymi**

Od lipca 2013r. w gminie wdrożono nowy system gospodarki odpadami komunalnymi zgodnie z uregulowaniami prawnymi nałożonymi nowelizacją ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach/ Dz.U. z 2012r. poz.391/.oraz ustaleniami Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami.

Gmina nie posiada własnej instalacji do przerobu odpadów, zgodnie z podziałem woj. dolnośląskiego na regiony, gmina należy do regionu północnego, w którym najbliższą instalacją regionalną jest instalacja w Legnicy, do niej firma wyłoniona w przetargu wywozi odpady z gminy. Aktualnie 71% mieszkańców gminy gromadzi odpady selektywnie. Deklaracje do gminy złożyło 2035 gospodarstw domowych i podmiotów prowadzących działalność na terenie gminy. W roku 2013 z gminy odebrano:

1463Mg odpadów zmieszanych

99,2 Mg odpadów z segregacji

14,5% odpadów poddano recyklingowi

■ **Własność nieruchomości**

Zdecydowana większość zasobów mieszkaniowych w gminie Złotoryja to mieszkania prywatne (1180 w 2003 r., obecnie 1568). Około 14 % (265) zasobów mieszkaniowych stanowią mieszkania komunalne. Przeciętna wielkość mieszkań komunalnych od lat się nie zmienia i wynosi 53 m². Niewątpliwie większą powierzchnię mają mieszkania w domkach jednorodzinnych. Od roku 2006 obserwujemy w gminie znaczny wzrost ilości inwestycji budowlanych, konkretnie domów mieszkalnych. Tylko w latach 2010- 2013 wydano na terenie gminy ok. 80 pozwoleń na budowę .

Tabela 6. Charakterystyka zasobów mieszkaniowych w gminie Złotoryja w latach 2003 - 2013 r.

Wyszczególnienie	2003	2010	2011	2013
Liczba gospodarstw domowych w gminie	2150	2055	2045	2030
Liczba mieszkań ogółem	1818	1860	1862	1868
W tym: prywatnych	1180	1497	1539	1568
spółdzielczych	-	-	-	-
zakładowych	10	10	10	10
komunalnych	323	258	258	265
Pozostałych (SP)	305	95	55	24

Źródło: Opracowanie własne gminy Złotoryja

Tabela 7. Charakterystyka komunalnych zasobów mieszkaniowych w gminie Złotoryja w latach 2003 - 2013 r.

Wyszczególnienie	2003	2010	2011	2013
Liczba gospodarstw domowych w gminie	2150	2055	2045	2030
Liczba budynków mieszkalnych	104	96	96	110
Liczba lokali mieszkalnych	323	258	258	265
Liczba lokali użytkowych	2	2	2	2
Powierzchnia eksploatacyjna ogółem (w tys. m ² powierzchni użytkowej)	-	-	-	-
Powierzchnia lokali mieszkalnych (w tys. m ²)	17	13,5	14,2	15,3
Przeciętna wielkość mieszkania (w m ²)	53	52,3	53	52,5
Liczba lokali mieszkalnych sprzedanych przez gminę	2	24	0	5

Źródło: Opracowanie własne gminy Złotoryja

Komunalne zasoby mieszkaniowe gminy w ostatnich latach ciągle się powiększają na skutek przejmowania mieszkań z zasobu Agencji Nieruchomości Rolnych, Oddział we Wrocławiu.

Mieszkańcy gminy wiejskiej Złotoryja nie mają większych problemów dostępem do usług telekomunikacyjnych. Stacjonarny telefon posiada ok. 1000 gospodarstw domowych, zaś ponad 80 % powierzchni gminy obejmuje zasięg telefonii komórkowej. Niektóre rejony gminy mają problem z dostępem do Internetu o wysokich prędkościach.

- **identyfikacja najbardziej aktualnych problemów**

- modernizacja sieci drogowej na terenie gminy Złotoryja,
- budowa świetlicy w miejscowości Kopacz i modernizacja istniejących świetlic wiejskich,
- poprawa oferty turystycznej (baza noclegowa, gastronomiczna),
- niedoinwestowana oświata,
- budowa chodników przy drogach gminnych i powiatowych
- doskonalenie systemu gospodarki odpadami
- poprawa estetyki obszaru Gminy
- modernizacja oświetlenia ulicznego i ograniczanie niskiej emisji
- rozbudowa oświetlenia dróg gminnych
- budowa infrastruktury turystycznej i sportowej /ścieżki rowerowe, małe boiska, zewnętrzne siłownie/
- modernizacja zużytych ujęć wody i sieci wodociągowych

e) gospodarka

Gmina wiejska Złotoryja ma charakter rolniczo – przemysłowy. Pewną rolę odgrywa również turystyka. Na terenie gminy funkcjonuje zaledwie 1 gospodarstwo agroturystyczne. Rolę ośrodka turystycznego przejmuje powoli Skansen górniczo-hutniczy w Leszczynie

Przemysł na terenie gminy zlokalizowany jest głównie w obrębie Wilkowa, gdzie znajdują się dwie kopalnie bazaltu ::

- Przedsiębiorstwo Górniczo-Produkcyjne "BAZALT"S.A.
- Spółka „COLAS”Kruszywa Sp.z o.o.

Przedsiębiorstwa te wprowadzają nowe technologie więc ich działalność jest dużo mniej uciążliwa niż w latach poprzednich. Podobnie przemysł skupiony jest na terenie byłej kopalni "Lena" w Wilkowie, gdzie po zakończeniu działalności KGHM utworzono kilkanaście zakładów produkcyjnych. Strukturę podmiotów gospodarki narodowej na terenie gminy przedstawiono w poniższych tabelach.

Tabela 8. Podmioty gospodarki narodowej

Ogółem	Sektor		Z ogółem				
	publiczny	prywatny	Spółki Pr handlowego	Spółki z udziałem zagranicznym	Spółki cywilne	Spółdzielnie	Osoby fizyczne
534	14	520	33	11	26	1	426

Źródło: Rocznik Statystyczny Województwa Dolnośląskiego za rok 2011. Urząd Statystyczny we Wrocławiu.

Wśród podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w gminie Złotoryja dominują te będące w prywatnych rękach (520). Najpopularniejszą formą prawną są osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (426). Na terenie gminy występowało 26 spółek prawa handlowego, zaś 11 podmiotów miało zagranicznych właścicieli (bądź współwłaścicieli).

Tabela 9. Podmioty gospodarki narodowej /branże/

ogółem	W tym					
	Przemysł	Budownictwo	Handel i naprawy	Transport, gospodarka magazynowa i łączność	Rolnictwo	Ochrona zdrowia i opieka społeczna
534	70	78	154	33	27	8

Źródło: Rocznik Statystyczny Województwa Dolnośląskiego za rok 2011. Urząd Statystyczny we Wrocławiu.

Większość przedsiębiorstw funkcjonujących na terenie gminy wiejskiej Złotoryja jako główny przedmiot działalności przedstawiło handel i naprawy (154). Znaczna część to zakłady przemysłowe (70) oraz budowlane (78). Także transport (33) i rolnictwo (27) ma donośne znaczenie dla lokalnej gospodarki.

Wśród podmiotów gospodarczych 508 zatrudnia do 9 osób, 22 podmioty zatrudniają 10-49 osób, tylko 4 podmioty zatrudnia więcej niż 50 osób. Z powyższego wynika, że zdecydowana większość podmiotów zaliczana jest do tzw. mikroprzedsiębiorstw.

Tabela 10. Struktura osób pracujących

Ogółem	Sektor		Z ogółem				
	Publiczny	Prywatny	Rolniczy	Przemysł i budownictwo	Usługi rynkowe	Usługi nierynkowe	Na 1000 mieszkańców
922	381	534	41	509	79	293	129

Źródło: Rocznik Statystyczny Województwa Dolnośląskiego za rok 2011. Urząd Statystyczny we Wrocławiu.

Z ogółu 922 zatrudnionych większość pracuje w sektorze prywatnym (534). Sektor państwowy zatrudnia 381 osób. Największą liczbę miejsc pracy generuje przemysł i budownictwo (509). Znaczna część ludności zajmuje się usługami, zarówno rynkowymi (79) jak i nierynkowymi (293). Relatywnie niewielkie znaczenie dla lokalnego rynku pracy ma zatrudnienie w rolnictwie (41).

Optymizmem napawa fakt, iż co roku zwiększa się liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych na terenie gminy. Wzrost w porównaniu do lat 2000-2003 jest znaczący, przybywa nowych firm, w większości tworzonych przez osoby fizyczne.

Tabela 11. Podmioty gospodarcze na terenie gminy

liczba podmiotów gospodarczych w roku 2001	liczba podmiotów gospodarczych w roku 2002	liczba podmiotów gospodarczych w roku 2003	liczba podmiotów gospodarczych (stan XII) 2011
315	322	323	426

Źródło: Opracowanie własne gminy Złotoryja

Do najważniejszych zakładów funkcjonujących na terenie gminy należy zaliczyć:

1. „PGPBazalt” S.A. w Wilkowie
2. Mine Master sp. z o.o. w Wilkowie
3. „Kluge Klawiatura” w Wilkowie

4. „Nord Pol” w Wilkowie
5. Fabryka tektury Nowa Ziemia
6. COLAS Kruszywa Sp.z o.o.
7. Mirexim w Brenniku
8. „Nalpol” Zakład Mięсны w Sępowie

oraz nowo powstałe w 2013 i 2014 Turntecc Polska i PFS Energia Sp.z o.o.

Dokładną charakterystykę największych podmiotów gospodarczych prezentuje tabela nr 13.

Tabela 12. Bilans wykorzystania terenów gminy

Powierzchnia ogólna gminy:	145 km ²	
Tereny /w ha/:	Istniejące	Planowane
Tereny pod budownictwo mieszkalne	293,00	349,00
Tereny pod przemysł	55,00	76,00
Tereny parków	15,00	15,00
Tereny lasów	2307,00	2.323,20
Powierzchnia wód otwartych	12,00	12,00
Pozostałe	11.820,00	11.720,00
Tereny użytkowane rolniczo łącznie w tym:	11.315,00	11.215,00
- grunty orne	9.845,00	9800,00
- użytki zielone	1.170,00	1.115,00

Źródło: Opracowanie własne gminy Złotoryja

O rolniczym charakterze gminy Złotoryja świadczy także bilans wykorzystania terenów gminy. Zdecydowanie dominują grunty rolne, których łączna powierzchnia wynosi 11.315 ha. W przyszłości planuje się zmniejszenie ich powierzchni do 11.215 ha. Głównie kosztem wyłączenia terenów pod inne cele.

Znaczną część powierzchni gminy zajmują lasy. Stan na dzień dzisiejszy wynosi 2307 ha, i planuje się w przyszłości powiększyć tą wartość do 2323 ha.

Szacuje się, że w przyszłości ulegnie powiększeniu powierzchnia terenów pod budownictwo mieszkalne, z obecnych 293 ha do 349 ha.

Najbardziej pożądanym przyrostem powierzchni będzie jednak dotyczył terenów przemysłowych. Ich ilość powinna w niedługim okresie czasu wzrosnąć z obecnych 53 ha do 76 ha. Taka polityka gospodarowania terenami gminy jest spójna z koncepcją rozwoju gospodarczego gminy Złotoryja. Gmina jest w trakcie opracowania kilku miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w których nowe grunty przeznaczono na cele inwestycyjne.

Tabela 13. Zakłady przemysłowe w gminie

Nazwa zakładu lub jego właściciel	Forma prawna	Średnioroczne zatrudnienie na przestrzeni ostatnich trzech lat			Rodzaj produkcji lub usług	Główne rynki zbytu	Czy działalność jest uciążliwa dla środowiska	Czy firma uczestniczy w realizacji gminnych inwestycji	Umiejscowienie zakładu (miasto czy gmina)
		2012	2013	2014					
Przedsiębiorstwo Górniczo-Produkcyjne „BAZALT” S.A.	Spółka akcyjna	Ok. 143	Ok. 133	Ok. 113	Produkcja kruszyw z kamienia oraz prefabrykatów betonowych	Polska	Nie	Tak	gmina
Mine Master sp. z o.o	Sp z o.o	Ok. 212	Ok. 195	Ok. 191	Produkcja maszyn wiercących i kotwiących dla górnictwa, serwis	Europa, Azja, Ameryka Południowa, Afryka	Nie	Tak	gmina
„Nord Pol”	Sp z o.o	Ok12	Ok. 12	Ok. 12	Lizaki lodowe	Polska Niemcy, Litwa	Nie	Nie	gmina
Fabryka tektury Nowa Ziemia	Sp z o.o	Ok. 10	Ok. 12	Ok. 20	Produkcja tektury	Polska Niemcy	Nie	Nie	gmina

Strategia Rozwoju Gminy Złotoryja na lata 2015-2020

COLAS Kruszywa	Sp. z o.o	Ok. 109	Ok. 107	Ok. 86	Produkcja kruszyw z kamieni	Polska	Nie	Tak	gmina
„Sebastian”	Własność osoby fizycznej	0	Ok. 20	Ok. 20	Produkcja art. z drzewa, mała architektura ogrodowa	Polska, Francja, Anglia	Nie	Nie	gmina
„Nalpol” Zakład Mięсны	Własność osoby fizycznej	Ok. 15	Ok. 15	Ok. 15	Produkcja wyrobów mięсных	Polska	Nie	Nie	gmina
PSF Energia	Sp.z o.o.	0	0	19	Produkcja oleju popirolitycznego i karbonizatu	Polska	Nie	Nie	gmina

- **Rolnictwo**

Korzystne warunki glebowo-klimatyczne sprzyjają produkcji rolnej na terenie gminy wiejskiej Złotoryja. Przeważa tu uprawa zbóż (pszenicy) i rzepaku, znacznie ograniczono uprawę buraków cukrowych. W strukturze jakości gleb przeważają gleby dobre II-IV klasy, a gleby słabe V i VI klasy występują w postaci nierównomiernie rozmieszczonych enklaw.

Tabela 14. Struktura powierzchni ze względu na klasę gruntów

Struktura użytków rolnych w gminie	Powierzchnia w hektarach
grunty bardzo dobre - klasa I , II	1953
grunty dobre - klasa III	6236
grunty średnie - klasa IV	2348
grunty słabe - klasa V, VI	725

Źródło: Opracowanie własne gminy Złotoryja

Tabela 15. Gospodarstwa rolne na terenie gminy:

liczba gospodarstw rolnych w 2003 roku	liczba gospodarstw rolnych w 2005 roku	Liczba gospodarstw rolnych w 2010 roku	Liczba gospodarstw rolnych (stan XII) 2013
721	545	656	667

Źródło: Opracowanie własne gminy Złotoryja

Statystyki pokazują, że liczba gospodarstw rolnych na terenie Gminy na przestrzeni ostatnich lat zmniejszyła się o kilkadziesiąt. Analiza zmian powierzchni gospodarstw rolnych dowodzi, że zmniejsza się liczba gospodarstw małych na korzyść wielkoobszarowych .

W 2003 r. na terenie gminy Złotoryja zarejestrowanych było 721 gospodarstw rolnych. Zdecydowaną większość z nich stanowiły gospodarstwa małe. Obecnie te

statystyki przedstawiają się zupełnie inaczej. Wzrasta ilość gospodarstw wielkoobszarowych kosztem mniejszych, gdzie właściciele pozbywają się gruntów.

Tabela 16. Struktura gospodarstw rolnych

Liczba indywidualnych gospodarstw rolnych	w roku 2003	w roku 2008	w roku 2013
do 5 ha powierzchni	394	352	382
Powierzchnia 5 - 10 ha	163	134	133
Powierzchnia 10 - 50 ha	150	139	122
Powierzchnia powyżej 50 ha	14	22	30

Źródło: Opracowanie własne gminy Złotoryja

Tabela 17. Struktura powierzchni użytków rolnych ze względu na własność gruntu

Własność	Powierzchnia w ha
osób fizycznych	7386
osób prawnych	3786
gminy:	143
wydzierżawione osobom fizycznym	88
wydzierżawione osobom prawnym	-
W zasobach Skarbu Państwa	-

Źródło: Opracowanie własne gminy Złotoryja

Właścicielami większości gruntów na terenie gminy Złotoryja są osoby fizyczne i prawne. Śladowe ilości ziemi posiada Gmina i Skarb Państwa.

Tabela 18. Dynamika obrotu ziemią w okresie ostatnich kilku latach:

Nabywcy	Ogólna powierzchnia gruntów sprzedanych przez gminę [ha]		
	w roku 2003	w roku 2008	W roku 2013
Osoby fizyczne	33	2	4,5
Osoby prawne	0	0	1,3

Nabywcy	Ogólna powierzchnia gruntów sprzedanych przez Skarb Państwa [ha]		
	w roku 2003	w roku 2008	w roku 2013
Osoby fizyczne	108	27	24
Osoby prawne	4	0	0

Nabywcy	Ogólna powierzchnia gruntów sprzedanych przez osoby fizyczne [ha]		
	w roku 2003	w roku 2008	w roku 2013
Osoby fizyczne	53	78	42
Osoby prawne	-	-	-

Źródło: Opracowanie własne gminy Złotoryja

- **Identyfikacja problemów**

Większość problemów dotyczących gminy Złotoryja, definiowanych przez mieszkańców dotyczy rozbudowy infrastruktury lokalnej. W poprzedniej dekadzie najważniejsza była rozbudowa infrastruktury wodno-kanalizacyjnej. Obecnie mieszkańcy głównie narzekają na stan dróg leżących na terenie gminy, pogarszające się bezpieczeństwo, brak chodników i bezpiecznych tras rowerowych.

Niedostatecznie rozwiniętą infrastrukturę wskazuje się jako jeden z elementów hamujących rozwój turystyki na terenie gminy. Mieszkańcy mają świadomość walorów krajobrazowych swojej gminy, jednak ten potencjał nadal nie jest dostatecznie wykorzystany.

Aby osiągnąć większą dynamikę rozwoju gminy Złotoryja, niezbędne jest też aktywne pozyskiwanie nowych podmiotów oraz tworzenie klimatu gospodarczego, przyjaznego aktualnie funkcjonującym przedsiębiorcom.

Niepowtarzalną szansą na rozwój gminy są nadal fundusze strukturalne, przeznaczone dla Polski w budżecie Unii Europejskiej na lata 2014-2020, których wykorzystanie może znacznie usprawnić proces modernizacji funkcjonujących małych i średnich przedsiębiorstw oraz przyczynić się do powstawania nowych.

f) sfera społeczna

Gminę Złotoryja zamieszkuje 7102 mieszkańców, z czego 4451 jest w wieku produkcyjnym. W wieku przedprodukcyjnym jest 1290 osób, zaś wiek poprodukcyjny osiągnęło 1361 osób. Łącznie w wieku nieprodukcyjnym jest 2655 osób. Dla porównania w 2003 roku gminę zamieszkiwało 7090 osób, w tym w wieku produkcyjnym 4362 osoby, w wieku przedprodukcyjnym 1674 osoby i w wieku poprodukcyjnym 1054 osoby. Łącznie w wieku nieprodukcyjnym było 2728 osób. Analiza tych danych dowodzi, że znacznie zmalała liczba mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym a zwiększyła się ilość mieszkańców w wieku poprodukcyjnym.

- **uwarunkowania demograficzne i rynek pracy**

Tabela 19. Ludność w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym

Ogółem	Przedprodukcyjny			Poprodukcyjny					
	Razem	0-14 lat	15-17 lat	Razem	18-24 lat	25-43 lat	44-54 lat	55-59 lat	60 lat i więcej
7106	1290	1056	234	4451	727	2194	944	586	1365

Źródło: opracowanie własne gminy Złotoryja, stan z roku 2013

Tabela 20. Ruch naturalny ludności

Małżeństwa	Urodzenia	Zgony	Przyrost naturalny	Małżeństwa	Urodzenia żywe	Zgony	Przyrost naturalny
W liczbach bezwzględnych				na 1000 mieszkańców			
39	90	69	21	5,5	12,6	9,7	2,9

Źródło: Rocznik Statystyczny Województwa Dolnośląskiego za rok 2012. Urząd Statystyczny we Wrocławiu.

Gmina Złotoryja korzystnie wyróżnia się na tle innych polskich gmin dodatnim przyrostem naturalnym. W ostatnim okresie urodzeń było znacznie więcej niż zgonów.

Tabela 21. Ludność pow. 13 roku wg poziomu wykształcenia w tys. dla powiatu złotoryjskiego

ogółem	Wykształcenie				
	W tym				
	Wyższe	Policealne i średnie	Zawodowe zasadnicze	Gimnazjalne i podstawowe	Podstawowe i nieukończone podstawowe
40,0	4,4	11,6	10,6	10,4	0,7

Źródło: Rocznik Statystyczny Województwa Dolnośląskiego za rok 2012. Urząd Statystyczny we Wrocławiu.

Przyjmując, że w gminie poziom wykształcenia ludności jest zbliżony do danych dla powiatu, to mamy ok. 620 osób z wykształceniem wyższym, ok. 1500 z wykształceniem policealnym i średnim, ok. 1560 z wykształceniem zawodowym zasadniczym i podobną ilość osób legitymujących się wykształceniem podstawowym i gimnazjalnym. Porównując te dane do danych z 2002 roku znacznie wzrosła ilość osób z wykształceniem wyższym, jak też policealnym i średnim.

Tabela 22. Bezrobocie na terenie powiatu złotoryjskiego

	Bezrobotni				Oferty pracy
	Ogółem	Kobiety	Z prawem do zasiłku	Bez prawa do zasiłku	
Powiat Złotoryjski	4448	2232	644	3804	1549
Gmina Złotoryja Dane za rok 2013	609	298	108	501	138

Źródło: Opracowanie własne gminy Złotoryja, stan wg. PUP na koniec 2013r.

Wśród osób bezrobotnych nieznacznie większość stanowią mężczyźni (311, chociaż w powiecie nieznacznie przeważają kobiety. Prawo do zasiłku przysługiwało 108 osobom. Na 609 osób przypadło 138 ofert zatrudnienia. Dane te odzwierciedlają sytuację panującą na terenie całego powiatu złotoryjskiego, gdzie poziom bezrobocia od lat utrzymuje się na wysokim poziomie. Na koniec roku 2013 stopa bezrobocia w powiecie wynosiła 28,3% a w gminie 27,4% .

Tabela 23. Struktura bezrobotnych według wieku

	Wiek wg.					
	ogółem	24 lata i mniej	25-34	35-44	45-54	55 lat i więcej
Powiat złotoryjski	4448	841	1248	899	820	640
Gmina Złotoryja	609	122	164	133	98	92

Źródło: Opracowanie własne gminy oraz Złotoryja, dane PUP na koniec roku 2013.

Bezrobocie największym problemem jest wśród ludzi młodych. Na 609 osób zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Złotoryi, bez pracy jest 122 osoby w wieku do 24 lat i 164 osoby w wieku 25-34 lat. Bezrobocie jest znacznie niższe wśród najstarszej grupy osób, po 55 roku życia. W tej grupie bez pracy pozostawało 92 osoby. Można jednak uznać, że w tej grupie częściej dochodzi do statystycznych przesunięć, niż autentycznego wyeliminowania problemu bezrobocia. Osoby w tej grupie wiekowej znacznie wcześniej przechodzą bowiem na renty i wcześniejsze emerytury.

Analogiczną sytuację możemy zaobserwować wśród statystyk dotyczących powiatu złotoryjskiego. W tym przypadku problem bezrobocia również najmocniej dotyka ludzi młodych. Należy w miarę możliwości podjąć lokalne inicjatywy pobudzające rozwój przedsiębiorczości wśród mieszkańców gminy Złotoryja i całego powiatu złotoryjskiego.

Tabela 24. Struktura bezrobotnych według poziomu wykształcenia

	Ogółem	Z wykształceniem				
		wyższym	policealnym, śr. zawodowym	Średnim ogólnokształcącym	Zasadniczym zawodowym	Gimnazjalnym i niższym
Powiat złotoryjski	4448	316	760	373	1542	1457
Gmina Złotoryja	609	37	82	49	215	226

Źródło: Opracowanie własne gminy Złotoryja, dane PUP na koniec roku 2013.

Przyglądając się statystykom dotyczącym bezrobocia odnajdujemy potwierdzenie tezy, że jest ono ściśle powiązane z poziomem wykształcenia. Z ogółu mieszkańców gminy Złotoryja zarejestrowanych w PUP w Złotoryi, 37 posiadało dyplom wyższej uczelni. Znacznie większa była już grupa osób z wykształceniem średnim (49) i policealnym (82). Najwięcej osób bez pracy było wśród absolwentów szkół zawodowych (215) oraz podstawowych lub osób bez wykształcenia (226).

Podobnie, jak przy zastosowaniu poprzednich parametrów, statystyki gminne znajdują swoje potwierdzenie w statystykach powiatowych. Tutaj również jednym z głównych determinantów pozostawania bez pracy jest poziom wykształcenia.

W ostatnich latach Polacy zdali sobie sprawę, iż wykształcenie jest głównym determinantem decydującym o sukcesie zawodowym. Mimo, że dyplom wyższej uczelni nie gwarantuje obecnie zatrudnienia, to jednak jego uzyskanie jest niezbędne, by znaleźć interesujące zatrudnienie.

Młodzi ludzie coraz lepiej rozumieją, że wykształcenie jest ich przepustką na rynek pracy. Dlatego uczą się coraz dłużej.

- **Gminne Centrum Informacji**

Gmina Złotoryja dużą wagę przywiązuje do rozwoju społeczeństwa informatycznego. W tym celu podjęła działania mające na celu ułatwienie swoim mieszkańcom dostępu do usług informatycznych, tworząc w 2003r. Gminne Infocentrum Przedsiębiorczości w Wilkowie działające przy Federacji Pracodawców Polski Zachodniej w ramach Programu Aktywizacji Zawodowej Absolwentów „Pierwsza Praca” Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

Centrum działało na obszarze Gminy Złotoryja do końca 2013r

Infocentrum to miejsce, w którym oferowane były usługi dostępu do informacji nie tylko dla ludzi, którzy potrafią wykorzystać najnowszą technikę, ale również dla ludzi, którzy odczuwają brak takich umiejętności, a chcieliby nauczyć się obsługi komputera oraz mieć możliwość dostępu do wszelkiego rodzaju informacji dostępnych w internecie.

Głównym celem GCI było przybliżenie lokalnej społeczności usług teleinformatycznych oraz ich praktycznego wykorzystania w życiu codziennym.

- **Gospodarka finansowa**

Dochody własne gminy Złotoryja stanowią ponad połowę jej zasobów finansowych. Do najbardziej istotnych pozycji należy zaliczyć podatek od nieruchomości (3.245.342 PLN), podatek rolny (2.253.486 PLN) oraz podatek dochodowy od osób fizycznych (3.257.409 PLN). Na subwencje ogólne składa się kwota 6.149.699 PLN.

Tabela 25. Struktura dochodów budżetowych bieżących, wykonanie za rok 2013

Ogółem dochody bieżące	W tym						Ogółem na 1 mieszkańca
	Dochody własne				Subwencje ogólne	Dotacje z budżetu państwa	
	razem	W tym podatek					
		Od nieruchomości	Dochodowy od osób fizycznych	Podatek rolny			
w tysiącach złotych							
20.787,9	10.426,9	3.245,3	3.257,4	2.253,5	6.149,7	2.329,2	2,927

Źródło: materiały własne Urzędu Gminy Złotoryja

Prawie połowę wydatków budżetowych gminy Złotoryja pochłania oświata i wychowanie. Mimo, iż jest to ogromny wysiłek finansowy, gmina stara się zapewnić poziom edukacji na wysokim poziomie. Władze doskonale zdają sobie sprawę, że tylko wyedukowana kadra może w przyszłości wpłynąć na rozwój regionu i zapewnić pożądany wzrost gospodarczy.

Tabela 26. Wydatki budżetowe gminy według działów, wykonanie 2013r

ogółem	W tym					Ogółem na 1 mieszkańca
	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	Gospodarka mieszkaniowa	Oświata i wychowanie	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	Ochrona zdrowia i opieka społeczna	
w tysiącach złotych						
19.834,2	422,1	1.209,0	8.602,8	855,4	4.338,3	2,792

Źródło: Opracowanie własne, wykonanie budżetu za rok 2013

Znacznym obciążeniem finansowym dla gminy są wydatki na opiekę społeczną. Gmina przywiązuje także dużą wagę do rozwoju życia kulturalnego swoich mieszkańców oraz wykazuje się wysoką dbałością o ochronę środowiska naturalnego.

Całkowity budżet gminy za rok 2013 wyniósł w dochodach 24.089.631 PLN , w wydatkach 23.602.447 PLN, gdzie wydatki majątkowe tzn. inwestycyjne wyniosły 3.768.284 PLN, a łączne wydatki budżetu gminy na jednego mieszkańca kształtują się na poziomie 3.323 PLN

Dostęp do infrastruktury kulturalnej, edukacyjnej i zdrowotnej

Życie kulturalne na terenie gminy Złotoryja inicjowane jest przez instytucję kultury jaką jest Gminna Biblioteka Publiczna w Rokitnicy nadzorująca pracę kilkunastu świetlic wiejskich. Gmina dysponuje siecią wiejskich świetlic, zlokalizowanych we wszystkich miejscowościach gminy. Oprócz świetlic Gminna Biblioteka nadzoruje pracę trzech filii bibliotek , umiejscowionych w Gierałtowie, Wilkowie-Osiedlu i Jerzmanicach-Zdroju.

Nazwa i rodzaj i placówki

Świetlice Wiejskie

- Jerzmanice -Zdrój,
- Gierałtowiec,
- Rokitnica,
- Wilków- Osiedle,
- Lubiatów,
- Podolany,
- Sępów,
- Brennik,
- Kozów,
- Leszczyna,
- Łązniki,
- Nowa Wieś Złotoryjska,
- Prusice,
- Pyskowice,
- Rzymówka,
- Wysocko,

- Kopacz
- Wyskok
- Wilków
- Ernestynów

Tabela 27. Imprezy sportowe , rekreacyjne i kulturalne na terenie gminy Złotoryja

Nazwa imprezy	Organizator	Charakter imprezy *	Czas trwania (ilość dni)	Szacunkowa ilość uczestników
Dymarki Kaczawskie	Złotoryjskie Towarzystwo Tradycji Górniczych	Rekreacyjno-edukacyjna	2	1000
Edukacyjne Dymarki Kaczawskie	Złotoryjskie Towarzystwo Tradycji Górniczych	Edukacyjno-integracyjna	1	800
Dni Wilkowa	Zarząd Osiedla	rekreacyjna	1	600
Turniej Piłkarski O Puchar Wójta	Grupa LZS, Gmina Złotoryja	Rekreacyjno-sportowa	1	500
Dożynki gminne	Gmina Złotoryja	Rekreacyjna, kulturalna	1	900
Spotkania wigilijne dla osób starszych	Urząd Gminy, Szkoły, Rady Sołeckie	Spotkanie	1-8	250
Turniej Piłkarski Oldboi „ O Puchar Przewodniczącego Rady Gminy”	LZS	Rekreacyjno-sportowa	1	500

Źródło: Opracowanie własne gminy Złotoryja

Największą imprezą odbywającą się na terenie gminy Złotoryja są organizowane corocznie Dożynki Gminne organizowane przez gminę wspólnie z mieszkańcami oraz „Dymarki Kaczawskie w Leszczynie”, organizowane przez Złotoryjskie Towarzystwo Tradycji Górniczych, przy udziale gminy Złotoryja. Jest to impreza cykliczna, która swoją pierwszą edycję miała w 2000 roku.

Od 2012r impreza odbywa się na terenie obiektu Skansenu górniczo-hutniczego.

Do typowych atrakcji Dymarek należy: bicie monety – Dymara, formowanie „podkówkę szczęścia”, możliwość pospacerowania malowniczą trzykilometrową

ścieżką dydaktyczną „Synklina Leszczyny”, prezentacja starodawnych cechów rzemiosł związanych z górnictwem i hutnictwem oraz turniej rycerski, możliwość wykorzystania XIX-to wiecznych pieców w celu pokazania społeczeństwu procesu wytwórczego miedzi dawnymi metodami. Dymarki Kaczawskie ukazują również bogactwo i różnorodność folkloru, poprzez występy zespołów folklorystycznych .

Oprócz cyklicznych imprez dostępnych dla wszystkich mieszkańców gminy w poszczególnych wsiach organizowane są okolicznościowe wydarzenia skierowane do ich mieszkańców z okazji Dnia Babci i Dziadka, Dnia Matki czy Dnia Dziecka

Gmina Złotoryja zapewnia także swoim mieszkańcom możliwość rozwijania własnych zainteresowań sportowych. Na terenie gminy funkcjonuje wiele klubów sportowych koncentrujących wokół siebie wielu mieszkańców. Ponadto organizowane są zawody sportowe, w których sportowcy mogą wykazać się własnymi dokonaniem, walcząc o atrakcyjne nagrody

Tabela 28. Kluby i organizacje sportowe na terenie gminy

Nazwa klubu bądź organizacji:	Ilość aktywnych uczestników
LZS „Wilkowianka „ Wilków	46
LZS „Lechia” Rokitnica	22
LZS „Przyszłość” Prusice	47
LZS „Iskra” Jerzmanice Zdrój	18
LZS „Lubiatowianka” Lubiatów	18
LZS „Huragan” Nowa Wieś Złotoryjska	23
LZS „Polonia” Ernestynów	19
UKS „Żak” przy SP w Gieraltowcu	56
MUKS „Gwarek” przy SP w Wilkowie-Osiedlu	51

Źródło: Opracowanie własne gminy Złotoryja

Na terenie gminy Złotoryja funkcjonują następujące placówki oświatowe:

- Szkoła Podstawowa w Wilkowie
- Szkoła Podstawowa w Rokitnicy
- Szkoła Podstawowa w Gierałtowie
- Publiczna Szkoła Podstawowa w Jerzmanicach-Zdroju
- Gimnazjum w Lubiatowie
- Gimnazjum w Wilkowie-Osiedlu
- Gimnazjum w Rokitnicy

Do szkół podstawowych i gimnazjum uczęszcza ogółem 795 dzieci, w tym:

227 uczniów Gimnazjum

389 uczniów Szkół Podstawowych

123 uczniów wychowania przedszkolnego (5-cio i 6-cio latki)

56 przedszkolaków, dzieci 3-4-letnich w punktach przedszkolnych utworzonych przy szkołach podstawowych

Stan techniczny gminnych placówek oświatowych jest zadowalający. Systematyczne remonty i inwestycje poczynione w ostatnich latach znacznie poprawiły bazę. Nie mniej jednak obiekty wymagają bieżących remontów konserwacyjnych jak: modernizacja instalacji elektrycznych, wymiana chodników, jak też doposażania w pomoce dydaktyczne. Z inwestycji, na najbliższe lata należałoby zaplanować budowę boiska wielofunkcyjnego przy Szkole Podstawowej w Gierałtowie oraz remont budynku Szkoły Podstawowej w Jerzmanicach-Zdroju.

Profilaktyka zdrowotna na terenie gminy Złotoryja prowadzona jest przez Gminny Zespół Zakładów Opieki Podstawowej w ramach którego działają :

- Ośrodek Zdrowia w Rokitnicy
- Ośrodek Zdrowia w Gierałtowie
- Ośrodek Zdrowia w Wilkowie-Osiedlu
- Indywidualna praktyka stomatologiczna

Służba zdrowia od lat boryka się kłopotami finansowymi, zarówno na szczeblu centralnym jak i lokalnym. Ośrodki Zdrowia na terenie gminy Złotoryja są w stanie zapewnić mieszkańcom dostęp do podstawowej opieki medycznej jedynie na podstawowym poziomie. Szansą na rozszerzenie oferty usług medycznych jest pozyskanie środków finansowych z funduszy europejskich na zakup nowego sprzętu medycznego oraz na przeprowadzenie niezbędnych remontów, zwłaszcza przystosowanie ośrodków dla osób niepełnosprawnych.

Specjalistyczne usługi medyczne oraz leczenie zamknięte świadczone są przez Szpital Specjalistyczny w Legnicy oraz szpital w Złotoryi.

- ***Identyfikacja problemów***

Do podstawowych problemów hamujących rozwój społeczny i gospodarczy gminy Złotoryja należy zaliczyć przede wszystkim wysokie bezrobocie oraz ogólnie niskie wykształcenie osób nie mających zatrudnienia. Z tym natomiast wiążą się często kolejne problemy: wzrost frustracji pewnych grup społeczeństwa, alkoholizm a także wzrost przestępczości. Problemy te niejednokrotnie dotyczą osób bardzo młodych, które mają szczególnie trudny start w życie zawodowe. To właśnie z tej grupy rekrutuje się najwięcej klientów urzędów pracy. Na 609 zarejestrowanych bezrobotnych 443 osoby legitymuje się wykształceniem zasadniczym zawodowym i gimnazjalnym bądź podstawowym.

Dążąc do rozwoju społecznego i gospodarczego gminy Złotoryja niezbędne jest także zadbanie o lokalną infrastrukturę medyczną i edukacyjną. Do podstawowych potrzeb w tym zakresie zaliczono m.in. modernizację i wyposażenie w sprzęt medyczny gminnych ośrodków zdrowia, budowę nowych i modernizację istniejących świetlic, poprawę stanu technicznego nieruchomości szkolnych, budowę boisk wielofunkcyjnych, modernizację starych obiektów sportowych, wyposażenie szkół w niezbędne pomoce naukowe. Istotną potrzebą jest dalsze modernizowanie obiektów szkolnych w kierunku zapewnienia w nich opieki dla dzieci w wieku przedszkolnym. Ważną rolę w rozwoju społecznym gminy jest wdrażanie poczucia wspólnoty wśród mieszkańców, budowanie społeczeństwa obywatelskiego, włączanie mieszkańców w realizację zadań. Gmina od kilku lat wydziela z budżetu gminy środki tzw. funduszu sołectkiego, gdzie mieszkańcy

decydują na jakie zadania je przeznaczyć. Identyfikując problemy nie można pominąć zgłaszanych przez firmy wydobywcze oraz funkcjonujące na obszarze „Lena” wniosków wskazujących na potrzebę budowy obwodnicy Złotoryi jak też poprawy jakości lokalnych dróg powiatowych, wojewódzkich i gminnych.

3. ZADANIA POLEGAJĄCE NA POPRAWIE SYTUACJI NA DANYM OBSZARZE

Analiza SWOT jest narzędziem badawczym, za pomocą którego można wyszczególnić mocne jak i słabe strony gminy Złotoryja. Znajomość potencjału gminy pozwoli podjąć działania, które przyczynią się do długofalowego rozwoju Gminy, zaś świadomość istniejących zagrożeń pozwoli wyeliminować te elementy, które ów rozwój hamują.

Tabela 29. Mocne i słabe strony gminy wiejskiej Złotoryja

MOCNE I SŁABE STRONY	
Mocne strony - atuty	Słabe strony- problemy
ŚRODOWISKO NATURALNE	
<ul style="list-style-type: none"> • Atrakcyjny krajobraz • Nieskażone środowisko naturalne • Walory turystyczne (interesujące zabytki, Skansen górniczo-hutniczy) • Wysoka jakość użytków rolnych • Dobra jakość wód 	<ul style="list-style-type: none"> • wzrost hałasu na drogach komunikacyjnych • nieuregulowane rzeki • występujące zagrożenia powodziowe
STRUKTURA GOSPODARKI, INFRASTRUKTURA TECHNICZNA	
<ul style="list-style-type: none"> • Nowoczesne rolnictwo • Prężnie działające firmy zajmujące się wydobywaniem i przetwórstwem kamienia • Nowe firmy lokujące swoją działalność na terenie gminy • Pełne zwodociągowanie i skanalizowanie gminy 	<ul style="list-style-type: none"> • Wymagająca modernizacji infrastruktura wodociągowa • Niedofinansowane szkolnictwo • zła jakość nawierzchni dróg gminnych i powiatowych, brak chodników • Niezagospodarowane i niszczące zabudowania po byłym PGR • Zły stan techniczny części budynków w Gminie • Słaba baza turystyczna, brak miejsc noclegowych • Brak infrastruktury typu ścieżki rowerowe • Energochłonne oświetlenie drogowe

LOKALIZACJA	
<ul style="list-style-type: none"> • Bliskość autostrady A4 • Niewielka odległość do ośrodków miejskich • Występowanie terenów inwestycyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> • dekapitalizacja infrastruktury technicznej i transportowej • Brak uzbrojonych terenów inwestycyjnych
SPOŁECZNOŚĆ	
<ul style="list-style-type: none"> • Korzystne zmiany w strukturze wykształcenia mieszkańców na przestrzeni ostatnich lat • bogactwo dorobku kulturalnego • Możliwość tworzenia nowych miejsc pracy w sektorze usług turystycznych • Wzrost aktywności i integracji wśród mieszkańców gminy w ostatnich latach 	<ul style="list-style-type: none"> • Wysokie bezrobocie • Niska elastyczność osób bezrobotnych na potrzeby rynku • Niskie wykształcenie ogółu mieszkańców • Niedopasowanie personelu do wymagań rynku pracy • Niski poziom przedsiębiorczości

Gmina Złotoryja od lat podejmuje działania mające przyczynić się do poprawy jakości życia jej mieszkańców. Systematycznie modernizuje się lokalną infrastrukturę drogową i sanitarno-kanalizacyjną na terenie gminy. W chwili obecnej gmina jest w 100% skanalizowana i zwodociągowana, wszyscy mieszkańcy mają dostęp do tej infrastruktury, nie mniej jednak występuje jeszcze konieczność modernizacji najstarszych sieci wodociągowych szczególnie w Wilkowie-Osiedlu, Ernestynowie i Gierałtowie. Najbardziej konieczną do zainwestowania dziedziną są obecnie drogi, poprawa ich jakości i bezpieczeństwa, zwłaszcza wyposażenie w chodniki, ścieżki rowerowe. Nie mniej ważne jest rozbudowanie infrastruktury wodnej, kanalizacyjnej i drogowej na terenach przeznaczonych pod inwestycje w Ernestynowie. Przeprowadzenie inwestycji w tych dziedzinach jest elementem koniecznym, by zainteresować Gminą potencjalnych inwestorów oraz turystów, szukających interesujących miejsc i wypoczynku w komfortowych warunkach. Gmina powinna też współpracować z Polską Spółką Gazownictwa w kierunku rozbudowy sieci gazowej.

Tabela 30. Szanse i zagrożenia gminy wiejskiej Złotoryja

SZANSE I ZAGROŻENIA	
SZANSE	ZAGROŻENIA
ŚRODOWISKO NATURALNE	
<ul style="list-style-type: none"> • Możliwość wykorzystania posiadanych zasobów krajobrazowych dla rozwoju turystyki (szczególnie pieszej i rowerowej) 	<ul style="list-style-type: none"> • Niskie tempo rozwoju funkcji turystycznych gminy w stosunku do gmin ościennych • Problemy z wdrożeniem nowych zasad gospodarki odpadami, istniejące wysypiska odpadów
STRUKTURA GOSPODARKI , INFRASTRUKTURA TECHNICZNA	
<ul style="list-style-type: none"> • Możliwość turystycznego wykorzystania lokalnych zasobów leśnych(turystyka rowerowa) • Wysoki poziom uzbrojenia w infrastrukturę wod-kan i gazowa • Możliwość wykorzystania funduszy strukturalnych do rozwoju gospodarczego Gminy • Rozwój dróg i autostrad (wykorzystanie kruszyw wydobywanych na terenie gminy wiejskiej Złotoryja) 	<ul style="list-style-type: none"> • Kosztowny i trudnodostępny kredyt dla podmiotów pragnących rozwijać własną działalność • Wysokie koszty pozapłacowe zniechęcające do zatrudniania dodatkowego personelu ewentualnie praca „na czarno”) • Zawile i niestabilne prawo • Nadmierny fiskalizm w gospodarce hamujący inicjatywy gospodarcze w społeczeństwie • Niestabilność polskiej waluty
LOKALIZACJA	
<ul style="list-style-type: none"> • Rozwój krótkookresowej (np. weekendowej, rowerowej) turystyki mieszkańców pobliskich miast • Pozyskanie inwestorów • Wzrost popytu na działki budowlane generowany przez mieszkańców sąsiednich miast, • Atrakcyjne położenie geograficzne: mała odległość od południowej i zachodn. granicy Polski, sąsiedztwo dużych miast (Wrocław Legnica) 	<ul style="list-style-type: none"> • Migracje ludności do większych ośrodków miejskich w poszukiwaniu zatrudnienia • Migracje młodych ludzi za granicę
SPOŁECZNOŚĆ	
<ul style="list-style-type: none"> • Aspiracje edukacyjne młodych ludzi • Zapobieganie patologiom społecznym poprzez rozwój bazy oraz usług kulturalnych i sportowych • Stabilna demografia 	<ul style="list-style-type: none"> • Zagrożenie wykluczeniem społecznym osób długotrwale bezrobotnych, szczególnie na obszarach dawnych PGR-ów • „dziedziczenie bezrobocia”

Tabela 31. Pożądane zadania operacyjne

Nr. zadania	Nazwa zadania operacyjnego
1.	<p>Opracowanie i wdrażanie programu promującego przedsiębiorczość i aktywność obywatelską wśród społeczności lokalnej.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Edukacja społeczeństwa w zakresie podstawowych elementów prawa, których znajomość jest przydatna w życiu codziennym. • Zachęcanie do współpracy z władzami Gminy • Edukacja w zakresie sytuacji kryzysowych (stan zagrożenia życia lub zdrowia).
2.	<p>Opracowanie planów stref aktywności gospodarczej.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stworzenie zachęcającej oferty dla inwestorów • Opracowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla potencjalnych terenów aktywności • Aktywizowanie mieszkańców do podejmowania działalności gospodarczej • Zachęcanie małych i średnich przedsiębiorców do wykorzystania środków finansowych z UE na rozwój firm i tworzenie nowych miejsc pracy w regionie
3.	<p>Wykorzystanie potencjału położenia geograficznego</p> <ul style="list-style-type: none"> • Promocja gminy Złotoryja jako obszaru o unikatowych atrakcjach turystycznych i krajobrazowych • Promocja Lokalnej Strefy Aktywności w Ernestynowie
4.	<p>Doskonalenie pracy jakości samorządu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wprowadzenie stałego monitoringu możliwości pozyskiwania środków pozabudżetowych, na lokalne inwestycje. • Promocja atutów Gminy w celu przyciągnięcia potencjalnych inwestorów i pobudzenia przedsiębiorczości lokalnej.
5.	<p>Rozwój i modernizacja infrastruktury drogowej oraz towarzyszącej (mosty, oznakowanie dróg, budowa nowych parkingów ,budowa chodników, zmiana nawierzchni dróg, modernizacja układu komunikacyjnego).</p>
6.	<p>Modernizacja i rozwój infrastruktury komunalnej (woda, kanalizacja ,gaz). Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej, wdrażanie programów oszczędności energii w tych obiektach Modernizacja oświetlenia ulicznego</p>
7.	<p>Stąły rozwój systemu oświaty:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Remonty istniejących obiektów szkół podstawowych i gimnazjalnych • Podnoszenie kwalifikacji kadry nauczycielskiej w celu zmniejszeniu dysproporcji w wykształceniu względem konkurencyjnych obszarów miejskich

8.	Program nowego budownictwa mieszkaniowego: <ul style="list-style-type: none">• Pozyskanie mieszkań komunalnych i socjalnych
9.	Obniżenie bezrobocia: <ul style="list-style-type: none">• Szkolenia osób zamierzających podjąć samodzielną działalność gospodarczą• Uruchomienie robót publicznych i interwencyjnych
10.	* Rozwój i modernizacja infrastruktury społecznej (świetlice itp.) i sportowej (boiska, szatnie) i rekreacyjnej (plac zabaw, siłownie terenowe). Włączanie w te zadania społeczności wiejskich, poprzez zapewnienie corocznie w budżecie środków na fundusze sołeckie * Współpraca z Lasami Państwowymi, budowa ścieżek rowerowych SingelTrack na terenach leśnych

Uwarunkowania rozwoju gminy Złotoryja

Gmina Złotoryja dzięki dogodnej lokalizacji posiada szerokie możliwości rozwoju. Do wielkich plusów można zaliczyć przebiegające przez teren Gminy szlaki komunikacyjne, przede wszystkim autostradę A4, niewielką odległość do zachodniej i południowej granicy kraju oraz walory turystyczne Gminy

Rozwój turystyki jest realną alternatywą dla zatrudnienia w przemyśle i rolnictwie. Mieszkańcy zawsze wskazują, iż gmina Złotoryja ma wiele atrakcyjnych miejsc, które mogą stać się turystycznymi atrakcjami, np. najstarszą w gminie wieś Rzymówka, skansen górniczo-hutniczy w Leszczynie, grotty i jaskinie na Wilczej Górze oraz wiele zabytków architektury o unikatowej wartości. Ponadto bliskie sąsiedztwo innych atrakcyjnych gmin powinno stanowić zachętę do rozwoju sektora usług turystycznych. Gmina Złotoryja swoje działania promocyjne połączyła z innymi gminami zrzeszonymi w Lokalnej Grupie Działania „Partnerstwo Kaczawskie” tworząc wspólną markę Krainy Wygasłych Wulkanów. Dzięki odbywającej się co roku imprezie „Dymarki Kaczawskie w Leszczynie” organizowanej przez Złotoryjskie Towarzystwo Tradycji Górniczych i Gminę Złotoryja chcemy przybliżyć wszystkim wielowiekowe tradycje kulturowe regionu oraz ukazać bogatą historię wydobywania i przetopu miedzi.

Budowa „skansenu” czyli miasteczka górniczo – hutniczego, które docelowo będzie całoroczną atrakcją przyczyniła się nie tylko do promocji gminy ,ale również ma

dać impuls do rozwoju usług turystycznych oraz do tworzenia nowych miejsc pracy i umiejscowienia tego obiektu w sieci innych atrakcji regionu pod kątem rozwijania turystyki weekendowej, jak też organizowania turystom kilkudniowych pobytów. Atrakcyjną propozycją może tu być chęć współpracy Lasów Państwowych z samorządem gminnym w zakresie budowy ścieżek rowerowych typu SingelTrack na terenach leśnych. Doskonale komponuje się to z edukacją przyrodniczo-ekologiczną dla turystów.

Aby gmina mogła w pełni wykorzystać tkwiący w niej potencjał, niezbędne jest przeprowadzenie szeregu inwestycji poprawiających jakość życia na jej terenie. Do czołowych problemów definiowanych zarówno przez samorząd jak i mieszkańców gminy Złotoryja, należy brak dróg odpowiedniej jakości, brak atrakcyjnych uzbrojonych terenów zachęcających nowych inwestorów tworzących nowe miejsca pracy. Szansą dla gminy na realizację dalszego rozwoju i modernizacji infrastruktury jest dalsza możliwość skorzystania z funduszy unijnych w okresie programowania w latach 2014-2020, w szczególności dla gminy wiejskiej z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich czy Regionalnego Programu Operacyjnego.

Gmina Złotoryja należy do rejonów o ponadprzeciętnej stopie bezrobocia. Rozwiązania problemu bezrobocia strukturalnego należy szukać w edukacji młodego pokolenia oraz stwarzaniu szans edukacyjnych dla wszystkich chętnych chcących podnosić swoje kwalifikacje. Badania pokazują, że problem bezrobocia nierozzerwalnie jest związany z poziomem wykształcenia. Szansą na poprawę sytuacji w tym zakresie są środki finansowe z Europejskiego Funduszu Społecznego. W sferze rozwoju rolnictwa niezbędnym będzie modernizacja infrastruktury służącej gospodarstwu rolnym, w szczególności poprawa rozłogów pól oraz budowa nowych funkcjonalnych dróg dojazdowych, czemu służą operacje scalania gruntów i zagospodarowanie poscaleniowe.

Kierunki rozwoju gospodarczego

1. Realizacja inwestycji infrastrukturalnych na terenie Gminy,
2. Rozwój małych i średnich przedsiębiorstw,
3. Likwidacja bezrobocia strukturalnego,
4. Rozwój sektora usług – w tym usług turystycznych,

5. Dążenie do pozyskania nowych inwestycji
6. Wykorzystanie istniejących zasobów (udokumentowane złoża) do rozwoju gospodarczego
7. Renowacja i zagospodarowanie zabytków architektury,
8. Stwarzanie szans edukacyjnych młodym ludziom

Podjęmowane działania w celu poprawy środowiska naturalnego

1. Skuteczna ochrona ujęć wodociągowych
2. Skuteczna ochrona zasobów wód podziemnych
3. Ochrona środowiska przed odpadami komunalnymi i przemysłowymi
4. Ochrona gruntów rolnych i leśnych
5. Wspomaganie lokalnych inicjatyw ekologicznych
6. Dążenie do zwiększenia powierzchni terenów zieleni w całym systemie powiązań przyrodniczych oraz w zespołach przylegających do tego systemu
7. Dążenie do zagospodarowania obszaru systemu różnymi rodzajami zieleni przy zachowaniu zgodności gatunkowej z warunkami siedliskowymi, otwartymi powierzchniami wód, uprawami rolnymi ogrodowymi
8. Obsadzanie drzewami nowo remontowanych dróg śródpolnych
9. Pogłębianie edukacji ekologicznej dzieci i młodzieży w programach szkolnych
10. Ograniczanie zużycia energii a tym samym obniżanie emisji CO₂, (obiekty użyteczności publicznej, oświetlenie uliczne)

4. REALIZACJA ZADAŃ I PROJEKTÓW W LATACH 2007-2014

Od czasu wejścia Polski do Unii Europejskiej gmina realizuje wiele projektów, zwłaszcza w zakresie rozwoju infrastruktury. Najważniejsze przedsięwzięcia jakie zrealizowano w tym czasie obrazuje tabela 32

Tabela 32. Inwestycje zrealizowane w latach 2007 – 2014

Inwestycje zrealizowane w latach 2007 – 2013		
ROK	Nazwa działania	Wartość PLN
2007	Przedsięwzięcia z zakresu infrastruktury sanitarnej wsi (kanalizacja miejscowości Leszczyna i Nowa Wieś Złotoryjska)	4.146. 000
2007	Przedsięwzięcia z zakresu infrastruktury społecznej (świetlica Ernestynów)	783.000
2008	Przedsięwzięcia z zakresu infrastruktury sanitarnej wsi(Rozbudowa sieci wod-kan. w Kozowie)	347.000
2008	Przedsięwzięcia z zakresu infrastruktury komunikacyjnej(droga Nowa Wieś Złotoryjska)	565.000
2008	Przedsięwzięcia z zakresu gospodarki komunalnej(Leszczyna 27)	292.000
2008	Przedsięwzięcia z zakresu oświaty(kotłownia SP Gierałowiec, zakup busa Wilków)	426.000
2008	Przedsięwzięcia z zakresu infrastruktury społecznej(świetlica Wilków)	249.000
2009	Przedsięwzięcia z zakresu infrastruktury sanitarnej i wodnej(dokończenie rozbudowy w	1.860.000

Strategia Rozwoju Gminy Złotoryja na lata 2015-2020

2009	Kozowie, rozbudowa sieci w Rokitnicy, rozpoczęcie budowy SUW w Gierałtowiec Przedsięwzięcia z zakresu infrastruktury komunikacyjnej(drogi Lubiatów-Podolany, Łażniki-Krajów)	909.000
2009	Przedsięwzięcia z zakresu gospodarki komunalnej(kontynuacja Leszczyna 27)	141.000
2009	Przedsięwzięcia z zakresu oświaty(rozpoczęcie budowy Sali gimnastycznej w Gierałtowiec, modernizacja kotłowni w Wilkowie)	1.660.000
2009	Przedsięwzięcia w zakresie infrastruktury społecznej (boiska sportowe Orlik w Wilkowie, świetlica w Leszczynie)	1.138.000
2010	Przedsięwzięcia z zakresu infrastruktury wodnej i kanalizacyjnej(dokończenie budowy SUW Gierałtowiec, rozpoczęcie kanalizacji Pyskowic)	866 000
2010	Przedsięwzięcia z zakresu infrastruktury komunikacyjnej(dwie drogi w Lubiatowie)	1.181.000
2010	Przedsięwzięcia z zakresu infrastruktury oświatowej(kontynuacja budowy Sali gimnastycznej w Gierałtowiec, remont dachu na Sali gimnastycznej w Wilkowie)	2.210.000
2010	Przedsięwzięcia z zakresu infrastruktury społecznej(budowa świetlicy w Nowej Wsi Złotoryjskiej ,budowa szatni na boisku w Prusicach, remont świetlicy w Gierałtowiec, budowa stref rekreacyjnych w Ernestynowie, Prusicach i Wilkowie)	1.216.000
2011	Przedsięwzięcia z zakresu infrastruktury wodno-kanalizacyjnej(kontynuacja kanalizacji	225.000

Strategia Rozwoju Gminy Złotoryja na lata 2015-2020

2011	Pyskowic, projekt na wymianę sieci wodnej w Wilkowie-Osiedlu	
2011	Przedsięwzięcia z zakresu infrastruktury komunikacyjnej(droga osiedlowa w Jerzmanicach Zdroju)	405.000
2011	Przedsięwzięcia z zakresu oświaty(zakończenie budowy Sali gimnastycznej z blokiem żywieniowym w Gierałtowie)	1.793.000
2011	Przedsięwzięcia z zakresu infrastruktury społecznej(remont świetlicy w Pyskowicach, termomodernizacja i remont świetlic w Rokitnicy i Jerzmanicach-Zdroju, budowa szatni na boisku w Lubiatowie)	1.211.000
2012	Przedsięwzięcia z zakresu infrastruktury wodno-kanalizacyjnej(dokończenie kanalizacji Pyskowic, kanalizacja Rzymówki)	3.231.000
2012	Przedsięwzięcia z zakresu infrastruktury komunikacyjnej(droga Podolany, Brennik-Gierałowiec, Gierałowiec-SP, Prusice-PGR, Rzymówka)	1.271.000
2012	Przedsięwzięcia z zakresu infrastruktury społecznej(rozpoczęcie budowy świetlicy z remizą w Wysocku, remont basenu w Wilkowie)	423.000
2013	Przedsięwzięcia z zakresu infrastruktury wodno-kanalizacyjnej(kanalizacja wsi Łażniki)	1.050.000
2013	Przedsięwzięcia z zakresu infrastruktury komunikacyjnej(droga Kozów, „Lena”, Wysocko)	960.000
2013	Przedsięwzięcia z zakresu infrastruktury społecznej(dokończenie budowy świetlicy z remizą w Wysocku, budowa boisk wielofunkcyjnych w Lubiatowie i Rokitnicy)	1.397.000

2014	Przedsięwzięcia z zakresu infrastruktury wodno-kanalizacyjnej(wodociąg Wilków)	1.150.000
2014	Przedsięwzięcia z zakresu transportu i komunikacji (chodnik i droga Jerzmanice-Zdrój, droga Gierałowiec, Leszczyna, Rokitnica,Kopacz)	2.092.000
2014	Przedsięwzięcia z zakresu infrastruktury społecznej (budowa świetlicy w Wysokoku, remont boiska Wilkowiarki, zakup wozu strażackiego dla OSP Wysocko)	760.000

Źródło: Opracowanie własne gminy Złotoryja

W latach 2007 – 2014 gmina Złotoryja na unowocześnienie infrastruktury technicznej przeznaczyła ponad 34.000 000 zł. Większość z tej kwoty pochłonęły inwestycje z zakresu infrastruktury sanitarnej. Pamiętano także o finansowaniu kultury, sportu i oświaty. Przedstawione powyżej realizacje nie wyczerpują wszystkich środków wydanych na inwestycje. Bardzo dużo drobnych zadań realizowano z funduszy sołeckich, bądź w ramach prac interwencyjnych i publicznych. Niemal każde zadanie zrealizowano z udziałem środków zewnętrznych, głównie z funduszy unijnych. Na lata realizacji przedmiotowej strategii, (2015-2020) należy zaplanować kolejne zadania poprawiające infrastrukturę gminy i ułatwiające mieszkańcom i przedsiębiorcom funkcjonowanie i zamieszkiwanie na terenie gminy. Katalog tych zadań ma nieco inny charakter niż w poprzednich dokumentach tego rodzaju. Gmina jest zwodociągowana i skanalizowana, więc zakres przedsięwzięć tego rodzaju ograniczy się do modernizacji starych urządzeń. Znacznie poprawiony został stan bazy oświatowej, kulturalnej i sportowej. Najpilniejsze zadania koncentrują się na poprawie infrastruktury komunikacyjnej, turystycznej, wypoczynkowej i mieszkaniowej. Katalog przedsięwzięć przygotowano w oparciu o wnioski formułowane przez mieszkańców na zebraniach wiejskich, potrzeby zgłaszane przez Rady Sołeckie do budżetu oraz interpelacje i wnioski radnych Rady Gminy. Listę inwestycji przewidzianych do realizacji w w/w okresie przedstawia tabela nr 33.

Tabela 33. Projekty i zadania inwestycyjne na lata 2015-2020

Nazwa planowanego zadania	Kryteria ważności	Zgodność z Planem Zagospodarowania Przestrzennego	Posiadane opracowania	Czas realizacji	Oczekiwane rezultaty	Uczestnicy działań	Nakłady
I. PRZEDSIĘWZIĘCIA Z ZAKRESU INFRASTRUKTURY SANITACYJNEJ I GAZOWEJ WSI							
1. Budowa nowej sieci wodociągowej w Wilkowie-Osiedlu	Bardzo ważne	Wydana decyzja realizacji celu publicznego	Dokumentacja techniczna, pozwolenie na budowę	2014 - 2017	9,2 km. wybudowanej sieci wodociągowej	Gmina, ,WFOŚiGW, PROW 2014-2020	3 500 000
2. Wymiana sieci wodociągowej w Gierałtowie	ważne	tak	koncepcja	2017-2019	3 km. wybudowanej sieci wodociągowej	Gmina, ,WFOŚiGW, PROW 2014-2020. RPO	1 500 000
3. Przebudowa sieci wodno-kanalizacyjnej na terenie Ernestynowa (etap I) i rozbudowa sieci do Strefy Aktywności Gospodarczej w Ernestynowie (etap II)	bardzo ważne	Decyzja o lokalizacji inwestycji celu publicznego + zgodność z planem	Konceptcja dokumentacja techniczna	2015-2018	4 km. wybudowanej sieci kanalizacyjnej i wodociągowej	Gmina, WFOŚiGW, RPO 2014-2020	900 000

Strategia Rozwoju Gminy Złotoryja na lata 2015-2020

4.Współdziałanie z Polską Spółką Gazowniczą w kierunku rozbudowy sieci gazowniczej na terenie gminy	ważne	zgodne	brak	2015-2020	Rozbudowa sieci w miejscowościach gminy	PGNiG, Gmina	b.d.
II. PRZEDSIĘWZIĘCIA Z ZAKRESU KOMUNIKACJI I TRANSPORTU							
1. Budowa drogi Kwiatów-Pawlikowice	ważne	zgodne	Dokumentacja techniczna	2015-2016	1,6 km. wybudowanej drogi	Gmina, NPPDL, TFOGR	1 200 000
2. Budowa drogi wewnętrznej w Lubiatowie	ważne	zgodne	Dokumentacja techniczna	2016	1,0 km. wybudowanej drogi	Gmina, PROW 2014-2020	400 000
3. Budowa drogi gminnej w Kopaczu	b. ważne	zgodne	Dokumentacja techniczna	2015	600 m wybudowanej drogi	Gmina, NPPDL	480 000
4. Budowa drogi gminnej w Gierałtowie	ważne	zgodne	Dokumentacja t.	Ew. 2015	1,0 km drogi	Gmina, TFOGR	700 000
3. Budowa drogi Rokitnica – Kopacz	ważne	zgodne	brak	Ew. 2016	1,2 km. wybudowanej drogi	Gmina, TFOGR	650 000
4. Budowa dróg uszkodzonych wskutek nawałnych deszczy – Wilków, Jerzmanice-Zdrój,	ważne	zgodne	Częściowo dokumentacja techniczna	2015, 2016	Ok. 2,0 km (5	Gmina, Program rządowy	1 095 000

Strategia Rozwoju Gminy Złotoryja na lata 2015-2020

Leszczyna					dróg)		
5.Przebudowa dróg wewnętrznych we wsiach Lubiatów, Pyskowice, Jerzmanice-Zdrój,Wilków,Gierałtowiec, Rzymówka,Rokitnica,Sępów,Kozów, Leszczyna	ważne	zgodne	Brak dokumentacji	2016-2020	Ok.9 km dróg	Gmina, PROW2014-2020, NPPDL, fundusze sołeckie	4 500 000
6.Budowa chodników przy drogach powiatowych i wojewódzkich (Rokitnica, Kopacz, Wilków, Kozów, Prusice, Gierałtowiec, Lubiatów) współdziałanie w przebudowie dróg powiatowych	ważne	zgodne	Częściowa dokumentacja techniczna(Rokitnica, Wilków, Kozów)	2015-2020	Ok.9 km	Gmina, Powiat, PROW,NPPDL	4 500 000
III. PRZEDSIĘWZIECIA Z ZAKRESU OŚWIATY, SPORTU, ZDROWIA, TYRYSTYKI							
1.Budowa boiska przy Szkole Podstawowej w Gierałtowcu	ważne	zgodne	brak	2016-2017	Budowa obiektu sportowego	Gmina, Ministerstwo Sportu	500 000
2.Przebudowa boiska asfaltowego przy SP w Wilkowie-Osiedlu	ważne	zgodne	brak	2018-2019	Przebudowa istniejącego obiektu	Gmina, Ministerstwo Sportu	350 000

Strategia Rozwoju Gminy Złotoryja na lata 2015-2020

3.Modernizacja istniejących obiektów sportowych i rozbudowa o elementy siłowni zewnętrznych przy placach zabaw i terenach rekreacyjnych	ważne	zgodne	brak	2015-2020	Rozbudowa istniejących obiektów o nowe elementy	Gmina, PROW 2014-2020, fundusze sołeckie	300 000
4.Modernizacja obiektów szkolnych, termomodernizacja, konieczne remonty	ważne	Nie dotyczy	brak	2016-2020	Modernizacja istniejących obiektów	Gmina, fundusze unijne, WFOŚiGW	b.d.
5.Modernizacja obiektów ochrony zdrowia, likwidacja barier architektonicznych, zagospodarowanie terenu	ważne	Nie dotyczy	częściowa	2015-2019	Lepsze warunki pracy, likwidacja barier, wygodny parking	Gmina, PFRON	120 000
6.Budowa ścieżek rowerowych, w tym ścieżek na terenach leśnych	ważne	brak	brak	2015-2020	Budowa ścieżki na trasie linii kolejowej, budowa ścieżek Singel Track	Gmina NFOŚiGW, Lasy Państwowe	1 000 000
IV. PRZEDSIĘWZIĘCIA Z ZAKRESU ODNOWY WSI KULTURY INFORMACJI							
1. Zagospodarowanie centrum wsi Prusice(parking, kanalizacja burzowa, utworzenie izby	ważne	brak planu	Program Odnowy Wsi	2016-2018	modernizacja nawierzchni, utworzenie parkingu(ok.1000	Gmina, mieszkańcy PROW 2014-	400 000

Strategia Rozwoju Gminy Złotoryja na lata 2015-2020

pamięci)					m2)	2020, Leader	
2. Zagospodarowanie terenu przy świetlicy w Jerzmanicach-Zdroju,, Gierałtowie	ważne	Nie dotyczy	Program Odnowy Wsi	2017-2018	Modernizacja parkingu, ogrodzenia	Gmina, mieszkańcy PROW 2014-2020, Leader, fundusz sołecki	200 000
3. Budowa świetlicy wiejskiej w Kopaczu i zagospodarowanie otoczenia	ważne	brak planu	brak	2016-2017	Zakup i ustawienie pomieszczeń kontenerowych spełniających funkcję świetlicy	Gmina, mieszkańcy, PROW 2014-2020	280 000
4. Wspieranie przedsięwzięć inwestycyjnych rozbudowy sieci dostępu do internetu	ważne	brak planu	brak	2016-2020	Opracowanie mpzp, decyzji lokalizacyjnych	Gmina, operatorzy, PROW 2014-2020	50.000
5. Wsparcie i inicjowanie przedsięwzięć remontu obiektów zabytkowych	ważne	Nie dot.	Programy Odnowy Wsi	2015-2020	Współfinansowanie przedsięwzięć Parafii, pomoc w uzyskaniu finansowania	Właściciele obiektów, mieszkańcy, gmina, PROW 2014-2020	b.d
4. Zagospodarowanie terenu przy świetlicy w Lubiatowie (parking,	ważne	zgodne	brak	2016-2017	Miejsca parkingowe, bezpieczne	Gmina, mieszkańcy, PROW, Oś	150 000

Strategia Rozwoju Gminy Złotoryja na lata 2015-2020

schody)					schody	Leader	
5. Zagospodarowanie terenu sportowo-rekreacyjnego w Sępowie	ważne	brak planu	brak	2016-2020	Utworzenie boiska, miejsca wypoczynku itp.	Gmina, mieszkańcy, PROW 2014-2020	150 000
V.PRZEDSIĘWZIĘCIA Z ZAKRESU POPRAWY GOSPODARKI MIESZKANIOWEJ							
1.Modernizacja oświetlenia ulicznego	b. ważne	zgodne	brak	2015-2020	Oszczędności w opłatach za energię	Gmina, TAURON, WFOŚiGW, fundusze europejskie	800 000
2.Instalacja nowych źródeł energii w obiektach użyteczności publicznej, termomodernizacja	ważne	zgodne	brak	2018-2020	Oszczędności w opłatach	Gmina, NFOŚiGW	b.d.
3.Budowa mieszkań socjalnych i komunalnych	b. ważne	Wydana decyzja lokalizacji inwestycji celu publicznego	Opracowanie w trakcie	2015-2020	8 mieszkań	Gmina, ZGKiM, Bank Gospodarstwa Krajowego	1 000 000

Gmina Złotoryja zdaje sobie sprawę o ograniczonym zasobie środków finansowych, jakimi dysponuje, i że wszystkie potrzeby z zakresu infrastruktury technicznej nie uda się jej zrealizować w okresie najbliższych lat. Zwłaszcza, że poziom zadłużenia gminy jest już dość wysoki. Dlatego też przygotowano wykaz projektów, które są ważne, mieszczą się w katalogu zadań i ich realizacja byłaby pożądana na przestrzeni lat 2015- – 2020, jednakże będzie uzależniona od kondycji finansowej gminy, preferencji mieszkańców i dostępności środków unijnych. W tym czasie wartość przewidywanych inwestycji powinna wynieść, wg obecnych szacunków ponad 27 milionów złotych. Powodzenie w realizacji tych inwestycji będzie w dużej mierze zależało od sprawnego, efektywnego wykorzystania funduszy strukturalnych. Ważny będzie również poziom dochodów własnych gminy, jak też poziom zadłużenia, który niestety może ograniczyć pozyskiwanie środków na finansowanie udziału własnego inwestycji. Innym ważnym elementem rozwoju i możliwości inwestycyjnych gminy będzie rozwój istniejących i powstawanie nowych przedsiębiorstw i podmiotów wszelkiej działalności gospodarczej.

5. POWIĄZANIE PROJEKTÓW Z INNYMI DZIAŁANAMI REALIZOWANYMI NA TERENIE POWIATU I WOJEWÓDZTWA

Zgodność z celami Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2020

W Strategii Województwa Dolnośląskiego gmina Złotoryja zakwalifikowana jest do kilku obszarów strategicznych a mianowicie: Legnicko-Głogowskiego Obszaru Integracji, Sudeckiego Obszaru Integracji, Obszaru Transgranicznej Interwencji oraz obszaru określonego jako Autostrada Nowej Gospodarki, obszaru o najwyższej dostępności transportowej. Wg strategii województwa wymaga on wzmocnienia dróg, sieci teleinformatycznych i innych sprzyjających powstawaniu nowych firm.

Wśród wielu celów Strategii Województwa przedsięwzięcia wiążące się z celami strategii gminy to:

1. w zakresie transportu

1. Utrzymanie, modernizacja, budowa dróg i kolei zapewniających dojazd z małych peryferyjnie położonych miejscowości
2. Kompleksowe remonty i modernizacje dróg wojewódzkich i powiatowych łączących miasta Dolnego Śląska

2. W zakresie infrastruktury energetycznej

1. Realizacja polityki rządowej wspierania inwestycji związanych z produkcją energii ze źródeł odnawialnych
2. Działania związane z inwestycjami w zakresie ograniczania emisji i obniżania zużycia energii w obiektach użyteczności publicznej

3. W zakresie rozwoju obszarów wiejskich

1. Poprawa warunków życia na obszarach wiejskich poprzez realizację działań w ramach Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich, realizację Programu Odnowy Wsi Dolnośląskiej, programowanie i realizację prac urządzeniowo-rolnych
2. Promowanie regionu jako atrakcyjnego miejsca do wypoczynku i uprawiania turystyki

3. realizacja projektów renowacji zabytków, udostępniania turystom obiektów dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego
4. Włączanie mieszkańców w życie społeczne, umacnianie postaw aktywnych społecznie

Zbieżność celów strategicznych powiatu złotoryjskiego z celami rozwojowymi gminy Złotoryja

Działania podejmowane przez gminę Złotoryja ujęte w Strategii Rozwoju Gminy są w wielu dziedzinach zgodne celami aktualizowanej obecnie Strategii Rozwoju Powiatu Złotoryjskiego, w szczególności takie jak:

1. Rozwój turystyki i ochrony zdrowia
2. Rozwój przedsiębiorczości lokalnej
3. Rozwój obszarów wiejskich

Gmina Złotoryja w ramach tych celów dążyć będzie do realizacji przedsięwzięć z zakresu : Infrastruktury tj. komunikacji i transportu, uzbrojenia terenu pod lokalną strefę gospodarczą , realizacji projektów prac scaleniowych gruntów i zagospodarowania poscaleniowego.

Wiele zadań jest spójnych, gdyż dotyczą np.: łączących się dróg gminnych i powiatowych. Do takich zadań zaliczyć można modernizację sieci dróg oraz uzupełnienie sieci dróg lokalnych, a także poprawy ich bezpieczeństwa poprzez modernizację nawierzchni, budowę chodników, modernizację oświetlenia.

Szczegółowy wykaz projektów infrastrukturalnych ustalony zostanie w trakcie uzgadniania strategii powiatu

6. OCZEKIWANE WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘĆ REALIZACJI STRATEGII

Realizacja Strategii Rozwoju Gminy powinna przyczyniać się zarówno w krótszej, jak i dłuższej perspektywie do osiągnięcia:

- Rozwoju gospodarczego, społecznego i kulturalnego gminy Złotoryja - wzrost inwestycji zewnętrznych w gminie Złotoryja, spadek przestępczości, wzrost liczby turystów odwiedzających gminę Złotoryja,
- Rozwoju przedsiębiorczości, zwłaszcza małych i średnich przedsiębiorców - wzrost liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w poszczególnych latach,
- Restrukturyzacji wybranych dziedzin usług publicznych oraz gospodarki lokalnej i regionalnej opierającą się na zasadach zrównoważonego rozwoju,
- Przeciwdziałanie bezrobociu poprzez tworzenie nowych i utrzymani istniejących miejsc pracy – dane PUP Złotoryja na temat poziomu bezrobocia w gminie Złotoryja,
- Poprawienia stanu infrastruktury technicznej i drogowej w celu realizowania nowych inwestycji gospodarczych – wzrost liczby zmodernizowanych i nowo wybudowanych dróg na obszarze gminy
- Rozwoju kultury regionalnej i lokalnej będącej składnikami kultury narodowej oraz ochrony i rozwoju dziedzictwa kulturowego na terenie gminy – wzrost znaczenia lokalnych imprez kulturalnych, wartość nakładów finansowych na renowację obiektów zabytkowych oraz promocję regionu,
- Rozwoju turystyki, zwłaszcza weekendowej, co z kolei wpłynąć może na wzrost atrakcyjności gminy dla inwestorów
- Poprawy stanu środowiska naturalnego oraz promocji zasobów przyrodniczych – ograniczenie zanieczyszczeń przedostających się do środowiska naturalnego, prowadzenie monitoringu źródeł i wielkości zanieczyszczeń, ograniczenie ilości zużytej energii

- Wzrostu poziomu wykształcenia mieszkańców gminy Złotoryja oraz kwalifikacji zawodowych – dane demograficzne na temat wykształcenia poszczególnych grup ludności,
- Dywersyfikacja źródeł dochodów ludności, stworzenie alternatywy dla sektora rolnego – procent ludności uzyskującej dochód z działalności innej, niż działalność rolnicza,
- Wzrostu aktywności społecznej mieszkańców- ilość działających w gminie stowarzyszeń, ilość przedsięwzięć realizowanych w ramach funduszy sołeckich

7. RAMOWE WSKAŹNIKI PLANU INWESTYCJI NA LATA 2015 – 2017

W tabeli poniżej przedstawiono katalog zadań inwestycyjnych i możliwości ich finansowania w e wstępnym okresie realizacji Strategii tj. w latach 2015-2017. Trudność w szczegółowym zaplanowaniu tych zadań sprawia fakt, że wiele możliwych do pozyskania funduszy zostanie uruchomionych z opóźnieniem. Na obecną chwilę nie są też do końca znane reguły jakimi będą obwarowane programy. Program inwestycyjny na lata 2018-2020 będzie mógł być szczegółowo rozpisany najwcześniej w roku 2017.

Najkosztowniejszym i największym zadaniem jakie zaplanowano na najbliższy okres jest wymiana sieci wodociągowej w Wilkowie-Osiedlu. Jego realizację wstępnie przewiduje się na rok 2016, jednakże zadanie to, ze względu na swoją wartość, może być rozpoczęte dopiero po pełnym zbilansowaniu i zapewnieniu finansowania. Termin ten będzie ściśle zależny od uruchamiania i rozstrzygnięcia konkursów z programów unijnych.

Tabela 34. Program inwestycyjny gminy Złotoryja na lata 2015 – 2017

Rok	Zad Lp.	Nazwa programu i zadania	Planowany okres realizacji inwestycji	Planowane łączne nakłady finansowe na zadanie	Planowane nakłady w danym roku	Planowane źródła finansowania inwestycji		
						Budżet Gminy	Fundusze UE	Inne źródła WFOŚ i GW FOGR,NPPDL NFOŚiGW,MAiC
2015		I. Przedsięwzięcia z zakresu infrastruktury sanitacyjnej i wodociągowej						
	1.	Przebudowa sieci wodno-kanalizacyjnej na terenie Ernestynowa (etap I) i rozbudowa sieci do Lokalnej Strefy Aktywności Gospodarczej w Ernestynowie (etap II) Opracowanie projektu technicznego dla zadania.	2015-2018	900 000	10 000	10 000	0	0
		II. Przedsięwzięcia z zakresu komunikacji i transportu						
	2.	Przebudowa drogi gminnej w Kopaczu	2015	480 000	480 000	240 000	0	240 000
	3.	Budowa drogi transportu rolnego w Gierałtowie	2015	700 000	700 000	480 000	0	220 000
	4.	Budowa chodnika przy drodze wojewódzkiej w Rokitnicy (zad. z roku 2014)	2015	1 000 000	1 000 000	500 000	0	500 000
	5.	Przebudowa dróg uszkodzonych wskutek nawałnych deszczy(Wilków, Jerzmanice-Zdrój)	2015-2016	995 000	605 000	121 000	0	484 000
6.	Przebudowa odcinka drogi wraz z poboczem w Kozowie w partnerstwie z Powiatem Złotoryjskim	2015-2017	2 000 000	1 300 000	335 000	0	965 000	

Strategia Rozwoju Gminy Złotoryja na lata 2015-2020

	7.	III. Przedsięwzięcia z zakresu poprawy gospodarki mieszkaniowej Rozpoczęcie budowy mieszkań socjalnych i komunalnych w Nowej Ziemi	2015-2016	1 000 000	300 000	300 000	0	0
2016		I. Przedsięwzięcia z zakresu infrastruktury sanitacyjnej i wodociągowej						
	1.	Wymiana sieci wodociągowej w Wilkowie-Osiedlu	2014-2017	3 500 000	3 400 000	1 400 000	1 500 000	500 000
	2.	Przebudowa sieci wodno-kanalizacyjnej na terenie Ernestynowa (etap I) i rozbudowa sieci do Lokalnej Strefy Aktywności Gospodarczej w Ernestynowie (etap II)- Opracowanie projektu technicznego dla zadania.	2015-2018	900 000	40 000	40 000	0	0
		II. Przedsięwzięcia z zakresu komunikacji i transportu						
	3.	Przebudowa dróg uszkodzonych wskutek nawałnych deszczy (Wilków, Jerzmanice-Zdrój)	2015-2016	995 000	390 000	78 000	0	312 000
	4.	Przebudowa drogi wewnętrznej w Lubiatowie	2014-2016	400 000	390 000	160 000	230 000	0
	5.	Przebudowa drogi Kwiatów-Pawlikowice	2014-2016	1 200 000	1 200 000	145 000	0	944 000
	6.	Przebudowa drogi Kopacz-Rokitnica	2016	650 000	650 000	400 000	0	250 000
	7.	Budowa chodnika i nowej nawierzchni przy drodze powiatowej w Wilkowie w partnerstwie z Zarządem Powiatu	2014-2016	1 700 000	1 700 000	340 000	1 020 000	340 000
	8.	Przygotowanie dokumentacji technicznych na drogi wewnętrzne gminne do modernizacji w latach 2016-2018	2014-2017	80 000	80 000	80 000	0	0

Strategia Rozwoju Gminy Złotoryja na lata 2015-2020

	III. Przedsięwzięcia z zakresu oświaty, sportu i zdrowia ,turystyki							
9.	Budowa podjazdu dla niepełnosprawnych i uporządkowanie parkingu przy ośrodku zdrowia w Gierałtowie	2016	60 000	80 000	56 000	0	34 000	
10.	Przygotowanie dokumentacji technicznych na przebudowę boisk przyszkolnych przy szkołach podstawowych w Gierałtowie i Wilkowie-Osiedlu	2016-2017	850 000	25 000	25 000	0	0	
11.	Przygotowanie dokumentacji budowy ścieżek rowerowych	2016-2017	30 000	30 000	30 000	0	0	
	IV. Przedsięwzięcia z zakresu odnowy wsi, kultury, informacji							
12.	Budowa świetlicy wiejskiej w Kopaczu, przygotowanie dokumentacji	2016-2017	180 000	12 000	12 000	0	0	
	V. Przedsięwzięcia z zakresu poprawy gospodarki mieszkaniowej							
13.	Budowa mieszkań socjalnych i komunalnych w Nowej Ziemi	2014-2016	1 000 000	700 000	400 000	0	300 000	
14.	Rozpoczęcie modernizacji oświetlenia drogowego	2015-2020	800 000	150 000	70 000	80 000	0	

Strategia Rozwoju Gminy Złotoryja na lata 2015-2020

2017	1.	I. Przedsięwzięcia z zakresu infrastruktury sanitacyjnej i wodociągowej Wymiana sieci wodociągowej w Gierałtowcu (sporządzenie dokumentacji tech.)	2017-2019	1 500 000	25 000	25 000	0	0
	2.	Przebudowa sieci wodno-kanalizacyjnej na terenie Ernestynowa (etap I) i rozbudowa sieci do Lokalnej Strefy Aktywności Gospodarczej w Ernestynowie (etap II) – Realizacja etap I	2015-2018	900 000	850 000	310 000	540 000	0
	3.	II. Przedsięwzięcia z zakresu komunikacji i transportu Przebudowa dróg wewnętrznych i dojazdowych do pól(Jerzmanice-Zdrój, Pyskowice, Rokitnica, Lubiatów i inne	2017-2018	2 000 000	800 000	250 000	400 000	150 000
	4.	Opracowanie dokumentacji na budowę chodników przy drogach powiatowych (Prusice, Gierałtowiec, Lubiatów)	2017	60 000	60 000	60 000	0	0
	5.	III. Przedsięwzięcia z zakresu oświaty, sportu i zdrowia, turystyki Przebudowa boiska sportowego przy Szkole Podstawowej w Gierałtowcu	2016-2017	500 000	475 000	95 000	240 000	140 000
	6.	Przebudowa boiska przy Szkole Podstawowej w Wilkowie-Osiedlu	2016-2017	350 000	350 000	70 000	175 000	105 000
	7.	Przystosowanie ośrodka zdrowia w Rokitnicy dla osób niepełnosprawnych (dok. Tech.)	2017-2018	70 000	10 000	10 000	0	0

Strategia Rozwoju Gminy Złotoryja na lata 2015-2020

		IV. Przedsięwzięcia z zakresu odnowy wsi, kultury, informacji						
8.	Zagospodarowanie centrum wsi Prusice (przygotowanie dok. Technicznej)	2017-2018	400 000	25 000	25 000	0	0	
		V. Przedsięwzięcia z zakresu poprawy gospodarki mieszkaniowej						
9.	Kontynuacja modernizacji oświetlenia ulicznego	2015-2020	800 000	200 000	80 000	120 000	0	
10.	Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej (SP w Wilkowie-Osiedlu), energooszczędne oświetlenie ,odnawialne źródła energii	2016-2020	700 000	100 000	20 000	70 000	0	

8. SYSTEM WDRAŻANIA, SPOSOBY MONITOROWANIA, OCENY I KOMUNIKACJI SPOŁECZNEJ

1) System wdrażania

Strategia Rozwoju Gminy zostanie przyjęta do realizacji przez Radę Gminy wiejskiej Złotoryja podczas sesji. Osobą odpowiedzialną za jego prawidłowe wdrażanie będzie Wójt gminy Złotoryja ,lub upoważniona przez Wójta osoba.

2) System monitorowania strategii

Monitorowanie i ocena strategii będzie polegała na systematycznych sprawozdaniach realizowanych założeń jak też modyfikowaniu i uzupełnianiu. Ustalone wcześniej zadania nie mogą mieć charakteru niezmiennego tzn. że powinny być poddawane przeglądowi pod kątem zasadności i rezultatów ich realizacji w określonych odstępach czasu i w razie potrzeby powinny ulec weryfikacji. Należy również dokonywać przeglądu obszarów problemowych. Takie podejście spowoduje, że Strategia i jej zadania będą dostosowane do aktualnych warunków i pojawiających się wcześniej nieprzewidzianych okoliczności. Należy wziąć pod uwagę fakt, iż w trakcie realizacji Strategii wystąpi konieczność zaprojektowania i uruchomienia nowych zadań. Dlatego system monitorowania strategii spowoduje, iż będzie ona na bieżąco odzwierciedlała potrzeby Gminy.

Wójt zobowiązany będzie informować Radę Gminy oraz jej mieszkańców o postępach we wdrażaniu Strategii . Okresowe sprawozdania przedstawiać winny informacje na temat wdrażanych projektów w aspekcie finansowym i rzeczowym. Celem takiej analizy jest zapewnienie zgodności realizacji projektów z wcześniej zatwierdzonymi w strategii założeniami i celami. Jeśli w sprawozdaniach monitoringowych ujawnione zostaną problemy związane z wdrażaniem Strategii, Osoby odpowiedzialne powinny podjąć działania mające na celu wyeliminowanie pojawiających się trudności wdrożeniowych.

System monitorowania Strategii obejmował będzie obserwację realizacji celów i priorytetów rozwoju oraz realizację programu i projektów z niego wynikających.

W związku z tym Strategia będzie monitorowana i oceniana poprzez następujące wskaźniki:

1. Liczba km zmodernizowanych dróg.
2. Liczba nowo powstałych i zmodernizowanych obiektów sportowych
3. Liczba km oddanych do użytku sieci wodociągowych i kanalizacyjnych.
4. Liczba nowych i utrzymanych miejsc pracy.
5. Liczba osób podejmujących własną działalność gospodarczą.
6. Wartość pozyskanych nowych inwestycji zewnętrznych
7. Liczba nowopowstałych i zmodernizowanych obiektów kultury i oświaty.
8. Wartość oszczędności energetycznych wskutek działań modernizacji źródeł oświetlenia i ogrzewania
9. Wartość przedsięwzięć podejmowanych w ramach inicjatyw oddolnych
10. Ilość oddanych mieszkań komunalnych bądź socjalnych.

Na koniec pierwszego okresu planowania tj. na koniec roku 2017 osoby wyznaczone do monitorowania sporządzą raport końcowy, obrazujący faktycznie zrealizowane zadania w kontekście założeń Strategii. Wszelkie rozbieżności pomiędzy ustaleniami Strategii a jej rzeczywistym wykonaniem będą w w/w raporcie szczegółowo wyjaśnione i ocenione przez Radę Gminy.

3) Sposoby inicjowania współpracy pomiędzy sektorem publicznym, prywatnym i organizacjami pozarządowymi

Podstawą współpracy pomiędzy sektorem publicznym, prywatnym i organizacjami pozarządowymi będą wspólne konsultacje, wymiana doświadczeń oraz stałe spotkania monitorujące.

4) Public Relations Strategii

Promocja Planu Strategii Rozwoju Gminy Złotoryja na lata 2015-2020 będzie realizowana za pomocą publikacji zamieszczonych w lokalnych mediach, na stronie internetowej gminy oraz podczas spotkań z mieszkańcami gminy.

SPIS TABEL

Tabela 1. Powierzchnia i sieć osadnicza	5
Tabela 2. Ludność	5
Tabela 3. Drogi na terenie gminy wiejskiej Złotoryja.....	10
Tabela 4. Wodociągi i kanalizacja	11
Tabela 5. Sieć gazowa	11
Tabela 6. Charakterystyka zasobów mieszkaniowych w gminie Złotoryja w latach 2003 - 2013 r.	12
Tabela 7. Charakterystyka komunalnych zasobów mieszkaniowych w gminie Złotoryja w latach 2003 - 2013 r.....	13
Tabela 8. Podmioty gospodarki narodowej.....	15
Tabela 9. Podmioty gospodarki narodowej.....	15
Tabela 10. Struktura osób pracujących	16
Tabela 11. Podmioty gospodarcze na terenie gminy.....	16
Tabela 12. Bilans wykorzystania terenów gminy	17
Tabela 13. Zakłady przemysłowe w gminie	19
Tabela 14. Struktura powierzchni ze względu na klasę gruntów	21
Tabela 15. Gospodarstwa rolne na terenie gminy:	21
Tabela 16. Struktura gospodarstw rolnych	22
Tabela 17. Struktura powierzchni ze względu na własność gruntu.....	22
Tabela 18. Dynamika obrotu ziemią w okresie ostatnich kilku lat:	23
Tabela 19. Ludność w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym.....	24
Tabela 20. Ruch naturalny ludności	25
Tabela 21. Ludność wg poziomu wykształcenia	25
Tabela 22. Bezrobocie na terenie powiatu złotoryjskiego	26
Tabela 23. Struktura bezrobotnych według wieku	26
Tabela 24. Struktura bezrobotnych według poziomu wykształcenia.....	27
Tabela 25. Struktura dochodów budżetowych za rok 2013	29
Tabela 26. Wydatki budżetowe gminy według działów za rok 2013	29
Tabela 27. Imprezy sportowe i rekreacyjne na terenie gminy Złotoryja	31
Tabela 28. Kluby i organizacje sportowe na terenie gminy.....	32
Tabela 29. Mocne i słabe strony gminy wiejskiej Złotoryja	35

Tabela 30. Szanse i zagrożenia gminy wiejskiej Złotoryja	37
Tabela 31. Pożądane zadania operacyjne.....	38
Tabela 32. Inwestycje zrealizowane w latach 2007 – 2014	42
Tabela 33. Projekty i zadania inwestycyjne na lata 2015-2020.....	45
Tabela 34. Program inwestycyjny gminy na lata 2015-2017.....	55

BIBLIOGRAFIA

1. Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2020 r.
2. Rocznik Statystyczny Województwa Dolnośląskiego za rok 2011.
Urząd Statystyczny we Wrocławiu.
3. Dane statystyczne dostępne w Urzędzie Gminy